

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

Fakulta bezpečnostního managementu

Katedra krizového řízení

**Vývoj spolupráce složek Integrovaného
záchranného systému a krizového managementu
na místě mimořádné události v rámci hl. m. Prahy**

Bakalářská práce

Progres of cooperation between the parts of the Integrated Rescue
System and crisis management at the scene of an emergency
situation within the capital city of Prague

Bachelor thesis

VEDOUCÍ PRÁCE

Mgr. Kristýna HOLUBOVÁ

AUTOR PRÁCE

Jan JIRGL

PRAHA

2022

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Praze, dne

Jan JIRGL

Anotace

Cílem práce je provést zhodnocení současné situace týkající se spolupráce složek integrovaného záchranného systému a krizového managementu na místě mimořádné události v rámci hl. m. Prahy zejména s ohledem na roli Policie České republiky. Pozornost se soustředí hlavně na období od roku 2014, kdy došlo ke změnám v pojetí řízení sil a prostředků na místě mimořádné události. Klíčovým faktorem práce jsou řízené rozhovory s vedoucími pracovníky základních složek integrovaného záchranného systému a pracovníky krizového managementu, které unikátním způsobem dokreslují řešenou problematiku spolupráce mezi těmito subjekty.

Klíčová slova

Mimořádná událost, Krizové řízení, Integrovaný záchranný systém, Krizový management, Policie České republiky, Hasičský záchranný sbor, Zdravotnická záchranná služba, Inspektor, Velitel policie, Velitel směny, součinnostní cvičení.

Annotation

The aim of the work is to evaluate the current situation regarding the cooperation of Integrated emergency system and crisis management at the site of emergency situations in the capital city of Prague, especially with regard to the role of the Police of the Czech Republic. The focus is mainly on the period since 2014, when there was a change in the concept of management of forces and resources at the scene of an emergency. The key factor of the work are controlled interviews with managers of the basic components of the integrated emergency system and crisis management staff, which uniquely illustrate the issues of cooperation between these entities.

Key words

Emergency situation, crisis manage, Integrated emergency system, crisis management, Policie of the Czech republic, Fire rescue service, Medical rescue service, Inspector, Incident commander, shift commander, cooperative exercise.

Obsah

ÚVOD	5
1. Integrovaný záchranný systém	8
1.1. Hasičský záchranný sbor hl. m. Prahy	8
1.2. Zdravotnická záchranná služba hl. m. Prahy	9
1.3. Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy	11
1.4. Terminologie používaná v IZS	13
1.4.1. Mimořádná událost, záchranné a likvidační práce	13
1.4.2. Krizové řízení	15
1.4.3. Orgány Krizového řízení	15
1.4.4. Typové plány	15
1.4.5. Havarijní plány a vnější havarijní plány	16
1.4.6. Kritická infrastruktura	16
2. Krizový management státní správy a samosprávy, a soukromých organizací	17
2.1. Orgány státní správy a samosprávy	18
2.2. Krizový management soukromých subjektů	22
3. Praxe řešení událostí před rokem 2013	22
4. Změna systému řízení v důsledku události v Divadelní ulici z roku 2013	25
4.1. Výbuch v Divadelní ulici	25
4.2. Vyhodnocení Policie České republiky	27
4.3. Jednání složek Integrovaného záchranného systému po události v Divadelní ulici	30
5. Vývoj v koordinaci řízení na místě mimořádné události po jednáních v roce 2013	35
5.1. Zavedení role tzv. „Velitele policie“ při řešení mimořádných událostí	36
5.2. Rozvoj spolupráce mezi složkami IZS	39
5.3. Rozvoj spolupráce s krizovým managementem státní správy a samosprávy, a soukromých organizací	42
5.4. Policie České republiky jako spojující článek základních složek IZS	45
5.5. Současný stav spolupráce složek IZS a Krizového managementu	46
ZÁVĚR	55
Seznam literatury	56
Přílohy	58

ÚVOD

Jako policista určený řízením sil a prostředků na místě mimořádné události na území hl. m. Prahy za složku Policie České republiky, jsem byl po několik let přímým účastníkem vývoje spolupráce mezi základními složkami integrovaného záchranného systému (dále jen IZS) a krizového managementu na území hl. m. Prahy, a proto jsem se rozhodl touto prací čtenáři přiblížit tento vývoj a úskalí s tím spojená.

Tato práce se tedy věnuje vývoji spolupráce složek integrovaného záchranného systému (dále jen složky IZS) a krizového managementu na území Hlavního města Prahy, neboť právě v této oblasti došlo k obrovskému posunu, který se stal příkladným pro zbytek krajů České republiky. Aby se takový posun mohl uskutečnit, musely si odpovědné instituce uvědomit, že v oblasti řízení na místě mimořádných událostí jsou značné nedostatky. V této problematice byl zlomovým rok 2013, kdy došlo k mimořádné události v Divadelní ulici, na Praze 1, kde došlo k výbuchu plynu, při kterém bylo zraněno větší množství osob, a došlo ke značným škodám na majetku. Při řízení sil a prostředků v rámci této události se ukázal obrovský problém v řízení ze strany Policie České republiky. Při tomto bylo zjištěno, že Policie České republiky nedisponuje žádnou pověřenou, řádně proškolenou a vycvičenou osobou, která by byla schopná v krátkém čase dorazit na místo události, a zde převzít velení nad silami a prostředky policie a koordinovat postupy společně s ostatními složkami IZS a krizovým managementem hl. m. Prahy a příslušnou městskou částí. Tato absence se ukázala jako rozhodná pro rychlé a řádné plnění úkolů vycházejících ze zákonných ustanovení, zejména ze zákona o integrovaném záchranném systému (dále jen zákon o IZS) a zákona o krizovém řízení, zejména pak pro provádění záchranných a likvidačních prací, neboť Policie České republiky při mimořádných událostech funguje nejenom jako složka chránící život, zdraví, majetek a veřejný pořádek, ale funguje jako neopomenutelný spojovací článek, který je nezbytný na každé mimořádné události.

Při změně přístupu ze strany Policie České republiky v oblasti krizového řízení v rámci hl. m. Prahy, došlo k rozvoji spolupráce s ostatními složkami a krizovým managementem, kdy si i tyto složky uvědomily, že je nezbytné svou roli a postupy v rámci krizového řízení vyvíjet a modernizovat, k čemuž od roku 2014 dochází a při této spolupráci dochází i k jevům, kdy zejména Policie České republiky, pro řádné zvládnutí mimořádných událostí, přebírá některé postupy od ostatních základních složek IZS, neboť se ukázalo, že v případě, kdy je bezprostředně ohrožen život a zdraví zasahujících složek na místě mimořádné události vlivem působení nebezpečného pachatele, je Policie České republiky jedinou složkou, která na daném místě může zasahovat, a to i když náplň práce odpovídá ostatním složkám IZS.

V práci bude přiblížen samotný pojem mimořádná událost, jednotlivé základní složky IZS, krizový management, jejich náplň práce při mimořádných událostech a principy fungování. Komparativní metodou se pokouším srovnat několik fází vývoje spolupráce na místě mimořádné události, přiblížit postupy a metody, které v těchto fázích byly zavedeny, nebo na které se začal klást důraz. Fungování IZS a krizového managementu před událostí v Divadelní ulici, samotný rok 2013, při kterém došlo k této události a problémy, které tato událost odhalila a vývoj spolupráce složek IZS po této události.

Při práci je, kromě použité základní literatury, která popisuje práci složek IZS, a použitých zákonných a podzákonných ustanovení, která určují práci těchto složek, kladen důraz zejména na osobní zkušenosti a praktické znalosti odpovědných pracovníků, kteří již řadu let řídí mimořádné události za základní složky IZS a pracovníky krizového managementu. S těmito pracovníky byly vedeny řízené rozhovory, a ze strany těchto pracovníků byl získán souhlas s prezentováním těchto rozhovorů, nebo jejich částí. Jedná se o řídicí důstojníky na úrovni velitelů směn Hasičského záchranného sboru hl. m. Prahy, ředitele, krizové pracovníky a inspektory Zdravotnické záchranné služby hl. m. Prahy, krizové pracovníky Policejního prezidia Policie České republiky, policisty pověřené řízením sil a prostředků na místě mimořádné události a jejich vedoucí pracovníky, krizové pracovníky Magistrátu hl. m. Prahy a úřadu vybrané městské části Praha 4, a krizové pracovníky vybraných důležitých podnikatelských subjektů řazených do

kritické infrastruktury. Díky těmto cenným poznatkům, které se podařily zaznamenat v této práci bylo možno vystihnout praktický vývoj spolupráce všech těchto složek a subjektů. Práce je cílena na komplexnost a celistvost získaných údajů, které bylo možné získat od odpovědných a vysoce postavených pracovníků složek IZS a díky těmto nebyla dosud žádná práce takto koncipována.

Řada vyjádření uvedených v práci je subjektivními hodnoceními, avšak ve výsledku na nich stojí celá praxe s ohledem na jejich konkrétní pozice, které dokreslují práci dotčených složek a subjektů a objasňují formu a vývoj spolupráce mezi nimi.

1. Integrovaný záchranný systém

Podle zákona o IZS se Integrovaným záchranným systémem rozumí koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací.¹

Z pojmu je velmi důležité zdůraznit koordinovanost postupu. Při společné práci složek IZS je nezbytné, aby spolu složky komunikovaly a jejich postup byl sladěný. Nelze předpokládat, že hladký postup a porozumění mezi složkami IZS je automatické. Aby byl společný postup na místě mimořádné události harmonický, musí si vedoucí základních složek IZS rozumět a je nezbytné, aby rámcově znali i povinnosti a možnosti ostatních vedoucích. Dále podrobněji viz kapitola 5.

IZS se použije v přípravě na vznik mimořádné události a při potřebě provádět současně záchranné a likvidační práce dvěma anebo více složkami IZS.²

Základní složky IZS definuje zákon o IZS a jsou jimi Hasičský záchranný sbor České republiky, jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany, poskytovatelé zdravotnické záchranné služby a Policie České republiky.³

1.1. Hasičský záchranný sbor hl. m. Prahy

Činnost Hasičského záchranného sboru České republiky se řídí zákonem o Hasičském záchranném sboru České republiky, kde je tento sbor definován jako „jednotný bezpečnostní sbor, jehož základním úkolem je chránit životy a zdraví obyvatel, životní prostředí, zvířata a majetek před požáry a jinými mimořádnými událostmi a krizovými situacemi a podílí se na zajišťování bezpečnosti České republiky plněním a organizováním úkolů požární ochrany, ochrany obyvatelstva civilního nouzového plánování, integrovaného záchranného systému, krizového řízení a dalších úkolů.“⁴

¹ § 2 Zákon č. 239/2000 Sb., o Integrovaném záchranném systému

² § 3 Zákon č. 239/2000 Sb., o Integrovaném záchranném systému

³ § 4 Zákon č. 239/2000 Sb., o Integrovaném záchranném systému

⁴ § 1 Zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru

V rámci hl. m. Prahy bylo zřízeno 11 profesionálních stanic Hasičského záchranného sboru hl. m. Prahy, kdy vznik první z nich (stanice č. 3 – Holešovice) je datován do roku 1942. V současné době je tento počet snížen na 10 stanic. Toto ponížení bylo způsobeno zrušením stanice č. 9 – Pražský hrad, kde v současné době činnost plně zastupují ostatní stanice a Sbor dobrovolných hasičů Prahy 1, který sídlí přímo v prostorách pražského hradu. V Praze je rozhodná stanice č. 1 – Centrála v ul. Sokolská, která funguje jako ředitelství Hasičského záchranného sboru hl. m. Prahy a jsou zde rovněž přítomni Velitelé směn Hasičského záchranného sboru hl. m. Prahy a výjezdová skupina Hasičského záchranného sboru. V příštích letech se však plánuje přesun všech činností, nesouvisejících s přímým výjezdem, na nově budovanou stanici č. 3 – Holešovice, kde bude nové a moderní zázemí.

Řídícím článkem v komunikaci je Krajské operační a informační středisko, které zabezpečuje příjem oznámení na tísňovou linku 150 a 112 a rovněž zabezpečuje komunikaci a servis pro velení na místě událostí. Operační a informační středisko rovněž zabezpečuje komunikaci s operačními středisky ostatních složek IZS a s krizovým operačním střediskem Magistrátu hl. m. Prahy.

V rámci Hasičského záchranného sboru hl. m. Prahy fungují tři směnné provozy. Tyto jsou označené A, B a C, kdy se jedná o 24 hodinovou nepřetržitou službu. Každá směna má své dva velitele směny, což jsou nejzkušenější hasiči, kteří se plně vzdělávají převážně v krizovém řízení. Tito velitelé směn jsou od ostatních hasičů odlišeni tím, že nosí celočervenou přilbu. V současné době jako jediní v republice používají červenou taktickou vestu, kterou se plně odlišují od ostatních příslušníků hasičského sboru na místě mimořádné události.

1.2. Zdravotnická záchranná služba hl. m. Prahy

Zdravotnická záchranná služba hl. m. Prahy je příspěvková organizace, kterou zřizuje hlavní město Praha a je zřízena podle zákona o zdravotnické záchranné službě.⁵ Na území hlavního města Prahy tato organizace působí již od roku 1857.

⁵ Zákon č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě

Objemem vykonané práce se jednoznačně řadí mezi největší organizace svého druhu v České republice a je vzorem pro ostatní záchranné služby nejen na území České republiky.⁶

Páteří záchranné služby jsou dvě složky. Jednou je zdravotnické operační středisko, kde dispečeri vyřizují hovory na tísňovou linku 155 a telefonickou asistovanou pomocí provádějí prvotní úkony na místě zásahu. Rovněž na místo události vysílají posádky sanitních vozů z výjezdových skupin.

Druhou složkou jsou právě výjezdové skupiny. Ty jsou rozmístěny na území hl. m. Prahy tak, aby bylo celé území rovnoměrně pokryto výjezdovou zdravotnickou službou. V rámci výjezdových skupin, a pro zkvalitnění přednemocniční péče využívá od roku 1987 Zdravotnická záchranná služba hl. m. Prahy takzvaný „rendez-vous“ systém, kdy jsou na méně závažné případy vysílány pouze posádky velkých sanitních vozů s řidičem a zdravotníkem. Na vážné případy je vysílána rovněž posádka s lékařem. Lékařské posádky jsou umístěny na vybraných výjezdových skupinách. Smyslem je mít k dispozici lékaře k dispozici pouze pro závažné případy, které vyžadují lékařskou odbornost, a lékařské zákroky a rozhodnutí na místě události.

K některým závažným případům, a ke každé události, která odpovídá povaze mimořádné události, je vyslán Inspektor Zdravotnické záchranné služby hl. m. Prahy (dříve označován jako Inspektor provozu). Jedná se o zdravotníka, který je proškolen v krizovém řízení, a na místě mimořádné události řídí síly a prostředky za složku Zdravotnické záchranné služby hl. m. Prahy. Aktuálně se jedná o skupinu pěti zdravotníků, kteří se vždy po jednom zdravotníkovi střídají ve dvanáctihodinových směnách tak, aby byli k dispozici 24 hodin denně 7 dní v týdnu.

⁶ <https://www.zzshmp.cz/o-zzs-hmp/soucasnost-zzs-hmp/>

1.3. Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy

Policie České republiky je jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor, jehož hlavními úkoly jsou chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony.

Tyto úkoly jsou Policii České republiky určeny v zákoně o Policii České republiky, který je stěžejním právním předpisem, podle kterého se Policie České republiky řídí.⁷

V rámci tohoto zákona je policii přímo určeno působení v rámci IZS, při řešení krizových situací a mimořádných událostí a při přípravě na ně.⁸

V Praze je Policie České republiky zastoupena Krajským ředitelstvím policie hl. m. Prahy, které se skládá z celopražských útvarů, a čtyř podřízených obvodních ředitelství, která jsou označena jako Obvodní ředitelství policie Praha I až IV.

Pro práci Policie České republiky je nezbytné vést v potaz dvě hlavní kritéria, která přímo určují příslušnost k řešení jakékoli situace. A v tomto není výjimkou ani řešení mimořádných událostí. Jedná se o věcnou a místní příslušnost.

Místní a věcná příslušnost je upravena interními akty řízení vydávanými vedením Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy.⁹ Co se místní příslušnosti týče, tato je upřesněna topograficky a seznamem ulic a čísel popisných, čímž je jasně dané území, které spravují jednotlivá ředitelství. Celopražské útvary jsou potom místně příslušné pro celé území hl. m. Prahy. Rozdíl v příslušnosti mezi Obvodními ředitelstvími a Krajským ředitelstvím je proto určen věcnou příslušností, kdy rozhoduje výše trestní sazby v trestním řízení, která je uplatněna na daný šetřený skutek, neboli se jedná o závažnost skutku. V případě mimořádné události jsou tyto příslušnosti rozhodné pro určení, zda na místo události bude vyslán důstojník odpovědný za řízení události z vedení Obvodního ředitelství policie Praha I až IV, nebo z Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy (dále jen Odpovědný důstojník).

⁷ Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky

⁸ Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky (§ 20)

⁹ ZPPP č. 30/2009 Sb., o plnění úkolů v trestním řízení

Případně jsou určující proto to, jaké budou vyslány Stálé výjezdové skupiny Služby kriminální policie a vyšetřování. O tomto vyslání rozhoduje Vedoucí směny operačního dne Integrovaného operačního střediska Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy.¹⁰

Vzhledem ke složitosti tohoto řízení a zejména pak z důvodu, že odpovědný důstojník je policista, který běžně vykonává administrativní práci, působí ze zázemí, účastní se jednání, provádí kontrolní činnost a jiné, a jeho akceschopnost je tedy značně omezena, funguje v rámci pražské policie funkce policisty určeného řízením sil a prostředků na místě mimořádné události, jemuž se vžilo označení „Velitel policie“.

Skupina „Velitelů policie“, tedy policistů určených k řízení sil a prostředků Policie České republiky na místě mimořádné události, je tvořena dvanácti policisty, kteří jsou zařazeni na celopražském Odboru Pohotovostní motorizované jednotky Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy v Pražských Ďáblicích. Policisté jsou zařazeni do čtyř týmů, kdy v každém týmu jsou tři policisté. Velitelé slouží 24 hodinové služby tak, aby pokrytí jejich výkonem služby bylo nepřetržité. Policisté slouží ve dvoučlenné, nebo tříčlenné hlídce, kdy však pouze jeden policista je velen jako určený policista. Ostatní policisté jsou v hlídce veleni pro podpůrné úkoly. Ke své službě používají speciálně vybavené a upravené zásahové vozidlo.

Na místo mimořádné události je určený policista vyslán společně s prvními hlídkami, a tedy jeho příjezd na místo události je v rámci hl. m. Prahy do několika minut.

Před příjezdem odpovědného nebo určeného policisty na místě události velí velitel první hlídky, která se na místo události dostaví jako první, což je upraveno interním aktem řízení.¹¹

Činnost určeného policisty je určena rozkazem ředitele Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy.¹²

¹⁰ ZPPP 103/2013 Sb., o plnění některých úkolů policejních orgánů Policie České republiky v trestním řízení

¹¹ Čl. 13 ZPPP č. 180/2012 o základních úkolech služby pořádkové policie

¹² RŘKŘP č. 70/2019 ze dne 31. května 2019

1.4. Terminologie používaná v IZS

1.4.1. Mimořádná událost, záchranné a likvidační práce

Pro potřeby této práce a zejména pro lepší pochopení problematiky je nezbytné vysvětlit pojem mimořádná událost a další související pojmy.

Tento pojem je zakotven v zákoně č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o IZS), kde je mimořádná událost uvedena jako „škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činnostmi člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací“¹³. Z tohoto pojmu je patrné, že se jedná o negativní působení na nejvýznamnější zákonem chráněné zájmy. Nejedná se však o jakékoli působení na tyto zájmy, musí se jednat o ohrožení většího rozsahu. Tedy nelze každé individuální porušení nebo ohrožení takového zájmu chápat jako mimořádnou událost.

Pro nejsnazší a základní rozlišení je vždy potřeba rozlišit, zda daná situace vyžaduje provedení záchranných a likvidačních prací. Pokud je nezbytné tyto práce provádět, pak se zpravidla jedná o mimořádnou událost. Oba tyto pojmy jsou rovněž zakotveny v zákoně o IZS.

Záchrannými pracemi se rozumí „činnost k odvrácení nebo omezení bezprostředního, působení rizik vzniklých mimořádnou událostí, zejména ve vztahu k ohrožení života, zdraví, majetku nebo životního prostředí, a vedoucí k přerušení jejich příčin“¹⁴.

Likvidačními pracemi se rozumí „činnosti k odstranění následků způsobených mimořádnou událostí“¹⁵.

¹³ § 2 písm. b) zákona č. 239/2000 Sb., Zákon o Integrovaném záchranném systému, ve znění pozdějších předpisů

¹⁴ § 2 písm. c) zákona č. 239/2000 Sb., Zákon o Integrovaném záchranném systému, ve znění pozdějších předpisů

¹⁵ § 2 písm. d) zákona č. 239/2000 Sb., Zákon o Integrovaném záchranném systému, ve znění pozdějších předpisů

Z tohoto vyplývá, že abychom o nějaké události mohli hovořit jako o mimořádné události dle zákona o IZS, je nezbytné, aby byl ve větší míře ohrožen nějaký společností významně chráněných zájmů jako je život, zdraví, majetek, životní prostředí a další, a složky IZS pro zvládnutí takové události musely odstranit škodlivé působení na tyto zájmy a následně bylo nezbytné odstranit následky způsobené touto událostí.

Mimořádné události vždy velí velitel zásahu, kterým je velící pracovník základní složky IZS nacházející se na místě této mimořádné události. Pro upřesnění je vždy velení mimořádné události svěřeno té složce IZS, jejíž práce na místě mimořádné události převažuje nad ostatními složkami, případně, jedná-li se o mimořádnou událost zvláštního rozsahu, přebírá koordinaci záchranných a likvidačních prací hejtman kraje.¹⁶ Jde-li o mimořádnou událost, která překračuje hranice kraje, přebírá koordinaci záchranných a likvidačních prací ministerstvo vnitra.¹⁷ Pro usnadnění postupů a určení velitele zásahu byl vytvořen katalogový soubor typových činností složek IZS při společném zásahu, jehož gestorem je Generální ředitelství hasičského záchranného sboru České republiky přímo podřízené Ministerstvu vnitra České republiky. Jedná se o 16 typových činností, které jsou vedeny jako nejproblematictější události, které, dle pravděpodobnosti a zkušeností, mohou nastat (podrobněji viz kapitola 1.4.4.).

Podle závažnosti mimořádné události se rozlišují stupně poplachu IZS.¹⁸ Jedná se o čtyři stupně a to

1. stupeň poplachu IZS
2. stupeň poplachu IZS
3. stupeň poplachu IZS

Zvláštní stupeň poplachu IZS

Stupeň poplachu předurčuje potřebu sil a prostředků pro záchranné a likvidační práce v závislosti na rozsahu a druhu mimořádné události, a také na úrovni koordinace složek při společném zásahu. Čtvrtý Zvláštní stupeň poplachu IZS je

¹⁶ § 14 zákona č. 240/2000 Sb., Zákon o krizovém řízení, ve znění pozdějších předpisů

¹⁷ § 9 zákona č. 240/2000 Sb., Zákon o krizovém řízení, ve znění pozdějších předpisů

¹⁸ § 20 - 24 Vyhláška ministerstva vnitra č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému

nejzávažnější. Stupeň poplachu vyhláší Operační a informační středisko Hasičského záchranného sboru na žádost velitele zásahu.

1.4.2. Krizové řízení

Krizovým řízením se rozumí souhrn řídicích činností orgánů krizového řízení zaměřených na analýzu a vyhodnocení bezpečnostních rizik a plánování, organizování, realizaci a kontrolu činností prováděných v souvislosti s přípravou na krizové situace a jejich řešením, nebo ochranou kritické infrastruktury.

1.4.3. Orgány Krizového řízení

- Vláda
- Ministerstva a jiné ústřední správní úřady
- Česká národní banka
- Orgány kraje a další orgány s působností na území kraje
- Orgány obce s rozšířenou působností
- Orgány obce

1.4.4. Typové plány

Cílem typových činností je formulovat obecný a jednoduchým způsobem činnost jednotlivých složek IZS při konkrétním společném provádění záchranných a likvidačních prací při určitém druhu mimořádné události. Přímo v typové činnosti jsou uváděny odkazy na interní předpisy jednotlivých složek, a typová činnost obsahuje i seznamy všech relevantních právních předpisů a souvisejících interních norem jednotlivých složek. Po vzájemném odsouhlasení společného listu a listu velitele zásahu jednotlivými složkami IZS, si složky IZS samy zabezpečí případnou úpravu vlastních interních norem. Tvorba interních předpisů jednotlivých složek IZS je zjednodušena tím, že určitá související vysvětlení mohou být prováděna odkazem na typovou činnost, které jsou od počátku zveřejněny na internetu.

1.4.5. Havarijní plány a vnější havarijní plány

Havarijní plány krajů a vnější havarijní plány jsou součástí dokumentace IZS. Jejich základní struktura je shodná, obsahují informativní část (popis území a analýza rizik), operativní část (v podstatě se jedná o konkrétní rozpracovaný poplachový plán IZS) a jednotlivé složky IZS mají v havarijních plánech vlastní operační plán konkrétních činností (zdravotnický traumatologický plán, policejní plán ochrany veřejného pořádku apod.). Nejdůležitější součástí havarijních plánů je analýza rizik, z jejichž výsledků by měl havarijní plán vycházet, bez jejího kvalitního zpracování nemůže být ani havarijní plán kvalitní. Proto by jej měli zpracovávat kvalifikovaní profesionálové. Zejména pro oblasti vnějších havarijních plánů se analýza rizik stává samostatným vědním oborem.

1.4.6. Kritická infrastruktura

Prvkem kritické infrastruktury se rozumí zejména stavby, zařízení, prostředky nebo veřejná infrastruktura, určené podle průřezových a odvětvových kritérií.¹⁹ Jedná se tedy o prvek nebo systém prvků, jehož narušení funkce by mělo závažný dopad na bezpečnost státu, zabezpečení základních potřeb obyvatelstva, zdraví osob nebo ekonomiku státu.

Průřezová kritéria

- obětí s mezní hodnotou více než 250 mrtvých nebo více než 2500 osob s následnou hospitalizací po dobu delší než 24 hodin,
- ekonomický dopad s mezní hodnotou hospodářské ztráty státu vyšší než 0,5% hrubého domácího produktu, nebo
- dopad na veřejnost s mezní hodnotou rozsáhlého omezení poskytování nezbytných služeb nebo jiného závažného zásahu do každodenního života postihujícího více než 125 000 osob.

¹⁹ § 2 zákona č. 240/2000 Sb., Zákon o krizovém řízení, ve znění pozdějších předpisů

Odvětвовá kritéria

Výčet odvětvových kritérií pro určení prvků kritické infrastruktury je uveden v nařízení vlády č. 432/2010 Sb. a výčet zní následovně:

- energetika (elektřina, zemní plyn, ropa a ropné produkty, centrální zásobování teplem)
- vodní hospodářství
- potravinářství a zemědělství (rostlinná výroba, živočišná výroba, potravinářská výroba)
- zdravotnictví
- doprava (silniční doprava, železniční doprava, letecká doprava, vnitrozemská vodní doprava)
- komunikační a informační systémy (pevné sítě elektronických komunikací, mobilní sítě elektronických komunikací, sítě pro rozhlasové a televizní vysílání, satelitní komunikace, poštovní služby, informační systémy, kybernetická bezpečnost)
- finanční trh a měna
- nouzové služby
- veřejná správa

2. Krizový management státní správy a samosprávy, a soukromých organizací

Spolupráce se státními orgány a samosprávními celky, stejně jako s důležitými soukromými organizacemi, byla pro zvládnutí mimořádných událostí nezbytná již v daleké minulosti. V současné době je veškerá tato činnost upravena v zákoně o IZS²⁰. Zde je kladen důraz zejména na přípravu na mimořádné události, provádění

²⁰ Hlava III zákona č. 239/2000 Sb., o Integrovaném záchranném systému, ve znění pozdějších předpisů

záchranných a likvidačních prací, ochranu obyvatelstva a spolupráci se složkami IZS.

2.1. Orgány státní správy a samosprávy

V Hlavním městě Praze je nejdůležitějším zástupcem veřejné správy Magistrát hl. m. Prahy, který zastává postavení orgánů kraje. Tato instituce spravuje celé území hl. m. Prahy. V rámci Magistrátu hl. m. Prahy působí odbor krizového řízení, jehož náplní práce jsou veškeré oblasti ohledně krizového řízení a IZS. Magistrát hl. m. Prahy se plně zapojuje do jednání ohledně bezpečnosti, a to nejen v rámci veřejného pořádku, ale rovněž v otázkách bezpečnosti při mimořádných událostech, a na to navázané záchranné a likvidační práce. Magistrát hl. m. Prahy se účastní řešení a spolupráce při mimořádných událostí, kdy se podílí nejprve na dílčích úkolech v rámci záchranných prací a následně na jeho bedrech leží podstatné úkoly v rámci likvidačních prací. V tomto je nezbytná spolupráce jak odboru krizového řízení, tak ostatních odborů, jako je například odbor životního prostředí a pod.. V rámci spolupráce se Magistrát hl. m. Prahy účastní součinnostních cvičení, kde poskytuje prostory veřejných budov a zázemí. Při průběhu cvičení pak vždy prověřuje své základní úkoly v rámci IZS a krizového řízení. V rámci Magistrátu hl. m. Prahy funguje Krizové operační středisko, které je nepřetržitě k dispozici, a plně spolupracuje se složkami IZS, které provádějí práce na místě mimořádné události.

Vzhledem k tomu, že Magistrát hl. m. Prahy vystupuje jako orgán kraje, má následující úkoly²¹

- organizuje součinnost mezi obecními úřady obcí s rozšířenou působností a dalšími správními úřady a obcemi v kraji, zejména při zpracování poplachového plánu IZS, zajišťuje havarijní připravenost a ověřuje ji cvičeními,
- usměrňuje IZS na úrovni kraje,

²¹ Kolektiv autorů. Modul-G; integrovaný záchranný systém a požární ochrana. První vydání. Praha: Ministerstvo vnitra, 2020. ISBN 978-80-7616-071-2

- sjednocuje postupy obecních úřadů obcí s rozšířenou působností a územních samosprávních úřadů s krajskou působností v oblasti ochrany obyvatelstva,
- zpracovává plán k provádění záchranných a likvidačních prací na území kraje,
- zpracovává poplachový plán IZS kraje,
- spolupracuje při zpracování a aktualizaci povodňového plánu kraje,
- řídí výstavbu a provoz informačních a komunikačních sítí IZS,
- organizuje instruktáže a školení v oblasti ochrany obyvatelstva a v případě složek IZS zaměřené na jejich vzájemnou součinnost; k tomuto účelu zřizuje vzdělávací zařízení,
- zabezpečuje varování a vyrozumění,
- koordinuje záchranné a likvidační práce a plní úkoly při provádění záchranných a likvidačních prací stanovené Ministerstvem vnitra České republiky,
- organizuje zjišťování a označování nebezpečných oblastí, provádění dekontaminace a dalších ochranných opatření,
- organizuje a koordinuje evakuaci nouzové ubytování, nouzové zásobování pitnou vodou, potravinami a dalšími nezbytnými prostředky k přežití obyvatelstva,
- organizuje a koordinuje humanitární pomoc,
- organizuje hospodaření s materiálem civilní ochrany,
- vede evidenci a provádí kontrolu staveb civilní ochrany a staveb dotčených požadavky civilní ochrany v kraji,
- uplatňuje stanovisko k zásadám územního rozvoje z hlediska ochrany obyvatelstva a civilního nouzového plánování při přípravě na mimořádné události.

Hejtman kraje (primátor hl. m. Prahy)²²

- organizuje IZS na úrovni kraje,

²² viz příloha č. 1 Struktura řízení na úrovni kraje

- koordinuje a kontroluje přípravu na mimořádné události prováděnou orgány kraje, územními správními úřady s krajskou působností, právníckými a fyzickými osobami,
- koordinuje záchranné a likvidační práce při řešení mimořádné události vzniklé na území kraje, pokud přesahuje území jednoho správního obvodu obce s rozšířenou působností a velitel zásahu vyhlásil nejvyšší stupeň poplachu nebo jej o to požádal anebo jej o koordinaci požádal starosta obce s rozšířenou působností. Pro koordinaci záchranných a likvidačních prací může hejtman použít krizový štáb kraje,
- schvaluje havarijní plán kraje, vnější havarijní plán a poplachový plán IZS kraje.

Hejtman kraje (primátor hl. m. Prahy) vyhláší stav nebezpečí²³, který vyhláší z důvodu ohrožení života, zdraví, majetku, životního prostředí, pokud nedosahuje intenzita ohrožení značného rozsahu a není možné odvrátit ohrožení běžnou činností správních úřadů, orgánů krajů a obcí, IZS nebo subjektu kritické infrastruktury, a vyhláší se pro celý kraj, nebo jeho část na dobu nejdéle 30ti dnů, kdy prodloužení je přípustné pouze se souhlasem vlády.

Dalšími krizovými stavy jsou:²⁴

- Nouzový stav, který vyhláší Vláda ČR (při nebezpečí z prodlení předseda vlády), a to v případě živelných pohrom, ekologických nebo průmyslových havárií, nehod nebo jiného nebezpečí, které ve značném rozsahu ohrožují život nebo majetkové hodnoty anebo vnitřní pořádek a bezpečnost. Vyhláší se pro celý stát nebo jeho části, nejdéle na dobu 30ti dnů, kdy prodloužení je přípustné po předchozím souhlasu Poslanecké sněmovny.
- Stav ohrožení státu, který vyhláší parlament na návrh vlády, a to tehdy, je-li bezprostředně ohrožena svrchovanost státu nebo územní celistvost státu anebo jeho demokratické základy. Vyhláší se pro celý stát nebo jeho části a doba vyhlášení není omezena.

²³ § 3 zákona č. 240/2000 Sb., Zákon o krizovém řízení, ve znění pozdějších předpisů

²⁴ zákon č. 240/2000 Sb., Zákon o krizovém řízení, ve znění pozdějších předpisů

- Válečný stav, který vyhláší parlament, a to tehdy, je-li Česká republika napadena nebo je-li třeba plnit mezinárodní smluvní závazky o společné obraně proti napadení. Vyhláší se pro celý stát a doba vyhlášení není omezena.

Dalšími důležitými orgány jsou radnice městských částí, které fungují na stejném principu jako Magistrát hl. m. Prahy, avšak pouze na jimi spravovaném území. Zástupci radnic se účastní většiny mimořádných událostí, a to i těch, které svým rozsahem spadají do kompetence Magistrátu hl. m. Prahy. Rovněž radnice jednotlivých městských částí se účastní součinnostních cvičení, které rovněž samy pořádají.

Úkoly městských částí²⁵

- organizuje přípravu obce na mimořádnou událost,
- podílí se na provádění záchranných a likvidačních prací s IZS,
- zajišťuje varování, evakuaci a ukrytí osob před hrozícím nebezpečím,
- hospodaří s materiálem civilní ochrany,
- poskytuje Hasičskému záchrannému sboru kraje podklady a informace potřebné ke zpracování havarijního plánu,
- podílí se na zajištění nouzového přežití obyvatel obce,
- vede evidenci a provádí kontrolu staveb civilní ochrany nebo staveb dotřených požadavky civilní ochrany v obci,
- seznamuje právnické a fyzické osoby v obci s charakterem možného ohrožení, s připravenými záchrannými a likvidačními pracemi a ochranou obyvatelstva. Za tímto účelem organizuje jejich školení.

Starosta obce

- zajišťuje varování osob nacházejících se na území obce před hrozícím nebezpečím,

²⁵ Kolektiv autorů. Modul-G; integrovaný záchranný systém a požární ochrana. První vydání. Praha: Ministerstvo vnitra, 2020. ISBN 978-80-7616-071-2

- organizuje v dohodě s velitelem zásahu nebo se starostou obce s rozšířenou působností evakuaci osob z ohroženého území obce,
- organizuje činnost obce v podmínkách nouzového přežití obyvatel obce,
- je oprávněn vyzvat právnické osoby k poskytnutí osobní nebo věcné pomoci.

2.2. Krizový management soukromých subjektů

V rámci hl. m. Prahy působí několik významných soukromých subjektů, které jsou podle zákona o IZS zahrnuty do havarijního plánování²⁶. Tyto subjekty plně spolupracují jak s příslušnými úřady, tak se zástupci složek IZS. Ve většině případů se jedná o subjekty, které při havárii ve svém provozu mohou významně ohrozit život nebo zdraví osob, nebo způsobit značnou škodu na majetku. Z tohoto důvodu jsou tyto subjekty pod stálou kontrolou a aktivně se podílejí na sestavení havarijních plánů a přípravě na mimořádnou událost v souvislosti se svým provozem.

Mezi tyto významné provozy patří například společnosti LINDE a FLAGA, které se zabývají výrobou a distribucí plynů, ČEPS (česká energetická přenosová soustava), Institut klinické a experimentální medicíny, ČVUT (cvičný reaktor), Nemocnice Na Homolce a další, které jsou zapsány v katalogu významných objektů v rámci katalogizace měkkých cílů a jejich ochrany. Všechny tyto instituce jsou si plně vědomy odpovědností, kterou může případná mimořádná událost způsobit, a proto mají ve své struktuře vytvořeny oddělení, nebo zástupce pro krizové řízení. Tito plně spolupracují se zástupci radnic a IZS.

3. Praxe řešení událostí před rokem 2013

Pro potřeby této praktické části práce byla využita převážně vědecká metoda řízeného rozhovoru, kdy bylo hovořeno s okruhem asi 50ti osob znalých problematiky, zejména se jednalo o krizové managery základních složek IZS a krizového managementu. Pro potřeby práce byl tento okruh zúžen na 18 osob,

²⁶ § 23 a 24 zákona č. 239/2000 Sb., o Integrovaném záchranném systému, ve znění pozdějších předpisů

kdy tyto osoby byly podrobně zpovídány pro potřeby práce. Pro další potřeby byly využity vědecké metody analýza, hypotéza, pozorování a komparace.

Již v minulosti bylo státním institucím jasné, že pro zvládnutí mimořádných událostí je nezbytné mít nejenom kvalitní vybavení a vyškolené pracovníky, pro které se vžilo označení „síly a prostředky“, ale rovněž koordinované řízení těchto sil a prostředků jak na základní úrovni, tak na štábní úrovni. Pro tyto potřeby zde byly snahy co nejvíce zefektivnit spolupráci základních záchranných a bezpečnostních složek.

Tato potřeba vždy vyvstala při řešení mimořádné události, která zasáhla území České republiky (respektive Československé republiky).

Příkladem významné mimořádné události je pád dopravního letadla v Praze – Suchbátově z 30. října roku 1975. Při této události se projevil důležitý nesoulad v řízení a koordinaci sil a prostředků na místě ve vztahu mezi Zdravotnickou záchrannou službou a Hasičským záchranným sborem. Jednalo se však o drobné nesrovnalosti, které s odstupem doby plně chápeme. Zejména radiové spojení nebo komunikace na dálku v té době byla problematická ve srovnání s dnešní dobou. V této době neexistovaly digitální technologie, a proto byl přenos zajišťován pomocí radiových vln na krátkých, středních a dlouhých vlnách. Jednalo se o analogový přenos, který nebyl kvalitní. Navíc každá složka používala jiné frekvenční pásmo, což znemožňovalo vzájemnou komunikaci.

Jako větší problém se však ukázala spolupráce s tehdejší Sboru národní bezpečnosti (dále jen SNB), neboť v té době tato složka nebyla úplně vnímána jako součást složek záchranných a nikdo si tehdy plně neuvědomoval potenciál ve využití možností, techniky a zkušeností různých specializovaných odvětví policejních činností. Přesto však tehdejší SNB ukázal důležitost při zvládnutí této mimořádné události, kdy příslušníci SNB zajišťovali bezpečný průjezd techniky Hasičského záchranného sboru a Zdravotnické záchranné služby a následně se podíleli na vyšetřování příčiny této události.

Tedy stejně jako na dalších mimořádných událostech byla patrná vysoká profesionalita záchranných složek, avšak bylo nezbytné nastavit legislativně základní principy řízení na místě takových událostí.

Jako stěžejním se z historie ukazuje rok 1997, kdy většinu území České republiky postihly ničivé povodně. Při řešení této mimořádné události se projeví více než kdy předtím nedostatky v řízení a koordinaci záchranných a bezpečnostních složek. Z tohoto důvodu v roce 2000 vzniká nová legislativa, která do právního pořádku České republiky začleňuje pojem „integrováný záchranný systém“. Jedná se zejména o mnohokrát zmiňovaný Zákon o IZS. Podstatným je rovněž zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen Zákon o KŘ).

V zákoně o IZS jsou jasně definovány základní pojmy a principy v řízení a koordinaci složek IZS, a tedy tímto začíná nová éra v řízení a koordinaci dotčených složek.

Po přijetí těchto zákonů a v návaznosti na ně, vznikají soubory typových činností, které spravuje Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky, které je podřízené Ministerstvu vnitra České republiky. Typové činnosti jsou zpracovány podle vyhlášky č. 328/2001 Sb., ze dne 5. září 2001, o některých podrobnostech zabezpečení IZS, ve znění vyhlášky č. 429/2003Sb., kdy se v současné době jedná o 16 typových činností. Typové činnosti obsahují postup složek IZS při záchranných a likvidačních pracích s ohledem na druh a charakter mimořádné události.

Hasičský záchranný sbor hl. m. Prahy v tomto případě neměl problém se do nové role začlenit, neboť hlavním garantem změn bylo Generální ředitelství hasičského záchranného sboru České republiky. Zdravotnická záchranná služba reagovala zřízením Inspektora provozu, což je pozice, do které je zařazen zkušený zdravotník, který má mimo jiné zkušenosti a znalosti s řízením na místě mimořádné události, a za zdravotnickou složku na takové události velí. Rovněž došlo v roce 2012 k zřízení role krizového manažera v rámci Zdravotnické záchranné služby hl. m. Prahy. Tímto Zdravotnická záchranná služba hl. m. Prahy zřídila pozici koordinátora na manažerské úrovni, který s ostatními složkami koordinuje postupy a přizpůsobuje práci svých podřízených za účelem co nejefektivnější spolupráce, a rovněž zřídila pozici, kde zkušený zdravotník bude v rámci celého území hl. m. Prahy k dispozici převzít velení za složku Zdravotnické služby na místě mimořádné události.

V rámci Policie České republiky takový vývoj, jako u ostatních složek nenastal. Policie stále fungovala dle interní normy, kterou je ZPPP č. 180/2012²⁷, kdy na místě události velí velitel hlídky, která se na místo události dostaví jako první, a to až do doby příjezdu odpovědného policisty, který si přebere velení na místě události. Policie tedy v rámci Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy pouze zřídila oddělení krizového řízení, které sice spolupracovalo s ostatními složkami IZS, avšak již nebylo schopné v dostatečné míře předávat tyto získané zkušenosti a nastavené principy na řadové policisty, neboť vzhledem k počtu řadových policistů, kterých se toto týkalo, bylo značně problematické jim řádně tyto informace předat, a policisty vyškolit a vycvičit v řízení sil a prostředků na místě mimořádné události.

Jak znatelná byla chyba Policie České republiky se této problematice nevěnovat se ukázalo v průběhu událostí v roce 2013 v Divadelní ulici viz kapitola č. 4.1..

4. Změna systému řízení v důsledku události v Divadelní ulici z roku 2013

Hlavní nedostatky v řízení a komunikaci se ukázaly již při několika mimořádných událostech. Zlomovou se však ukázala být mimořádná událost v Divadelní ulici z dubna roku 2013, kde se převážně ze strany Policie České republiky ukázaly obrovské nedostatky a chyby v řízení sil a prostředků na místě mimořádné události.

4.1. Výbuch v Divadelní ulici

Vše začalo dne 29. dubna 2013 v dopoledních hodinách na Praze 1, ul. Divadelní, kde došlo k mohutné explozi plnu v jednom z bytových domů.

²⁷ Čl. 13 ZPPP č. 180/2012 Sb. o základních úkolech služby pořádkové policie

Samotné místo události je vzhledem k umístění v samém centru metropole problematické. Na místě navíc bylo zraněno velké množství osob, a byly způsobeny značné škody na majetku. Samotný výbuch a následná tlaková vlna poškodila zejména skleněné výplně oken v širokém okolí, čímž se místo události značně zvětšilo, a bylo nutné řešit množství úkolů spojených se záchrannými pracemi.

Při samotné mimořádné události byly na místě přítomny všechny základní složky IZS. Za Hasičský záchranný sbor hl. m. Prahy na místě události velel nejprve vedoucí stanice č. 1 – centrála Sokolská (následně převzal velení velitel směny) a za Zdravotnickou záchrannou službu na místě velel Inspektor provozu. Složka Policie České republiky na místě neměla předem určeného policistu k řízení sil a prostředků, a tato odpovědná a složitá funkce připadla policistce, která byla velená jako velitel hlídky, a tato hlídka se na místo události dostavila jako první. Tato policistka byla ve služebním poměru velmi krátkou dobu a neměla téměř žádné zkušenosti.

V průběhu řešení mimořádné události se na místo postupně dostavují vedoucí okolních místních oddělení, vedoucí policisté Speciální pořádkové jednotky, vedoucí třetího oddělení Pohotovostní motorizované jednotky, vedení Obvodního ředitelství policie Praha I a vedení Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy (zastoupeno ředitelem). Tito důstojníci se však nedokázali na místě dohodnout na převzetí odpovědnosti a velení. Při tomto docházelo k vydávání protichůdných pokynů a rozkazů, nebo nebyly vydávány pokyny žádné.

Toto značně komplikovalo práci zejména Hasičskému záchrannému sboru hl. m. Prahy, jehož činnost na místě události převažovala, a tedy velitel této složky byl velitelem zásahu na místě mimořádné události. Situace byla až tak vážná, že po skončení záchranných a likvidačních prací bylo ze strany vedení Hasičského záchranného sboru hl. m. Prahy iniciováno setkání vedoucích představitelů základních složek IZS, a to za účelem nastavení funkčních pravidel a postupů a předání zkušeností v rámci velení na místě mimořádné události.

4.2. Vyhodnocení Policie České republiky

Vzhledem k takto iniciovanému setkání byl již 6. května 2013 dán ze strany vedení Pražské policie pokyn vedoucím jednotlivých organizačních článků, které se podílely na řešení této mimořádné události, aby sepsali vyhodnocení předmětné mimořádné události. V těchto dokumentech jsou shrnuty hlavní nedostatky v práci Policie České republiky na místě řešené mimořádné události. V dané věci se jednalo o vedoucí pracovníky Speciální pořádkové jednotky, Pohotovostní motorizované jednotky, odboru cizinecké policie, Integrovaného operačního střediska a služby dopravní policie.

Za Speciální pořádkovou jednotku Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy vyhodnocení vyhotovil vedoucí odboru, kdy shrnul činnost a svěřené úkoly policistů následovně:

Speciální pořádková jednotka byla na místo události vyslána v počtu pěti vozidel, kdy jedno z vozidel se již nacházelo na místě události. Velení nad policisty Speciální pořádkové jednotky měl vedoucí oddělení Speciální pořádkové jednotky, které mělo daný den službu. Po příjezdu na místo události zde velelo více důstojníků za Obvodní ředitelství policie Praha I a mnohdy byly jimi vydávány rozkazy a pokyny protichůdné a nebyl stanoven jeden komunikační kanál pro potřeby mimořádné události. Nebyla tedy stanovena přesná hierarchie velení při této mimořádné události, a složky nebyly informovány o určeném veliteli v daném teritoriu s přidělenými pravomocemi a odpovědností. Po prvotním zmatku dostal velitel policistů Speciální pořádkové jednotky od vedoucího důstojníka Prahy I úkol zabezpečit přilehlé křižovatky k ul. Divadelní. Následně se na místo události dostavil ředitel Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, který veliteli hlídek Speciální pořádkové jednotky přidělil ještě policisty Pohotovostní motorizované jednotky, oddělení řízení dopravy a strážníky městské policie a úkoloval je velením na vnějším perimetru. Po tomto rozhodnutí ředitele Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy nebyly po dlouhou dobu ze strany odpovědných důstojníků Obvodního ředitelství policie Praha I předány potřebné informace o uzavírkách, o nasazených policistech, kanálech RDST nebo jiného spojení na vedoucí opatření, nebo vedoucí jiných složek IZS. Následkem tohoto byla činnost na vnějším

perimetru po určitou dobu úplně paralyzována. Během opatření navíc různí vedoucí pracovníci svévolně rušili uzávěry, nebo je naopak vytvářeli, a to bez vědomí velitele vnějšího perimetru, což vedlo k vytvoření chaosu. Tento chaos byl mnohdy zvládnán až tím, že samotní hasiči museli vytvářet uzávěru, případně redukovat pohyb vozidel z vnějšího perimetru do vnitřního.

Za Pohotovostní motorizovanou jednotku Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy vyhodnocení vyhotovil vedoucí odboru, kdy tento uvedl k předmětné mimořádné události následující:

Ze strany Pohotovostní motorizované jednotky bylo na uvedené opatření nasazeno značné množství policistů. Policisté neměli v prvních okamžicích žádné svěřené úkoly, proto si buď práci našli sami (záchrana a ošetření osob, prohlídka okolí), nebo zůstávali na vnějším perimetru, kde vyčkávali dalších pokynů. Při tomto však nebyl nikdo, kdo by policisty řádně úkoloval, neboť nebyl zřízen jednotný kanál pro komunikaci (tento zřízen až v odpoledních hodinách) a už vůbec nebylo možné kontaktovat nikoho z vedení ostatních složek IZS. Dále policisté nebyli vybaveni potřebnými ochrannými pomůckami pro pohyb v nebezpečných oblastech po výbuchu. Dále zhodnotil chaotické a protichůdné pokyny ze strany důstojníků Obvodního ředitelství policie Praha I.

Za Pohotovostní motorizovanou jednotku – 3. oddělení vyhodnocení vyhotovil vedoucí tohoto oddělení, kdy tento shrnul situaci následovně:

Jako vedoucí 3. oddělení Pohotovostní motorizované jednotky, která v daný okamžik zabezpečovala hlídkovou činnost na území hl. m. Prahy, byl přítomen prvotním úkonům na místě. Při tomto si všiml značných nedostatků v komunikaci s operačním střediskem, a s ostatními složkami IZS. Dále si všiml nejasného označení vedoucího složky Policie České republiky. Dále kritizoval nejednotnost velení ze strany Policie České republiky a špatné vybavení policistů ochrannými pomůckami.

Za Odbor cizinecké policie vyhodnocení vyhotovil vedoucí odboru, kdy tento zhodnotil svůj pohled na zvládnání mimořádné události následovně:

Na místo mimořádné události se dostavil bezprostředně po jejím vzniku, a tedy v době, kdy prvotní úkony byly v plném proudu. Při tomto nezaznamenal žádné nedostatky, a vše běželo tak, jak mělo a spolupráce všech složek IZS byla bezchybná. Pouze zaznamenal nedostatečné týlové zabezpečení. Vedoucímu odboru cizinecké policie bylo v 19:00 hod. svěřeno velení nad událostí – tedy 9 hodin po jejím vzniku.

Za Integrované operační středisko Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy vyhodnocení vyhotovil vedoucí odboru, kdy tento shrnul situaci následovně:

Jako hlavní nedostatek viděl přenos informací na Integrované operační středisko. Toto bylo způsobeno zejména tím, že na místě nebyl určen jeden velitel za Policií České republiky, který by zodpovídal za řízení sil a prostředků na místě mimořádné události, a tedy byl zodpovědný mimo jiné i za komunikaci s Integrovaným operačním střediskem a dalšími složkami IZS. Situace se uklidnila až po určení velitelů, a to velitele za Službu kriminální policie a vyšetřování a velitele za pořádkovou policii zastoupeného vedoucím Odboru cizinecké policie – tedy až po 9 hodinách.

Dle vedoucího Integrovaného operačního střediska byly největšími problémy na místě špatný tok informací a nezastřešení události jedním velitelem za Policie České republiky.

Dále se vedoucí Integrovaného operačního střediska pozastavuje nad tím, zda velitel za Službu kriminální policie a vyšetřování a velitel za pořádkovou policii, byli dostatečně zkušení v řízení sil a prostředků na místě mimořádné události, avšak jednalo se o dosahové důstojníky, kterým tato role náleží.

Za Odbor služby dopravní policie vyhodnocení vyhotovil vedoucí odboru, který nasazení svých policistů zhodnotil následovně:

Policisté Odboru služby dopravní policie na místě prováděli dílčí úkoly, kdy jim byly svěřeny úkoly při uzávěrách křižovatek a doprovod speciální techniky Hasičského záchranného sboru. S tímto si policisté poradili bez problémů, a žádné vážné nedostatky na místě události nebyly shledány.

Veškerá tato vyhodnocení byla předána ke zpracování náměstkovi ředitele Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, který ve spolupráci s krizovým managementem Krajského ředitelství policie a vrcholnými představiteli pražské policie, provedl prvotní vyhodnocení, a rovněž připravil podklady a návrhy pro následné setkání vrcholných představitelů základních složek IZS v rámci hl. m. Prahy.

4.3. Jednání složek Integrovaného záchranného systému po události v Divadelní ulici

První jednání vrcholných představitelů složek IZS se konalo dne 12. června 2013. Při tomto jednání byla ze strany ředitele Hasičského záchranného sboru hl. m. Prahy a ředitele odboru Integrovaného záchranného systému Hasičského záchranného sboru hl. m. Prahy negativně hodnocena práce Policie České republiky na místě mimořádné události. Jmenovaní však přišli rovněž se svými poznatky, které při jejich vyhodnocení vzešly v patrnost. Jednalo se zejména o problém spojení na místě mimořádných událostí, neboť každá ze složek IZS na místě využívala svůj systém komunikace, který však nebyl kompatibilní s ostatními. Toto vedlo k obrovským problémům na místě.

Policie proto prezentovala své postřehy, které vzešly z vyhodnocení dané události. Při tomto se více méně všechny složky shodly, že největším problémy byla komunikace na místě, a to jak komunikace na dálku pomocí techniky, tak komunikace mezi zasahujícími příslušníky jednotlivých složek IZS, dále pak nejednotné velení na místě ze strany Policie České republiky, kdy nebyl jasně určený jeden policista, který velí za složku Policie České republiky, a pokud se již podařilo jej určit, nebyl nijak viditelně označený. Dále bylo shledáno jako problematické nedostatečné vybavení zasahujících policistů ochrannými prostředky.

Z tohoto jednání vyvstaly hlavní úkoly pro jednotlivé vrcholné představitele složek IZS. Jednalo se převážně o vyřešení problémů v komunikaci na místě a

zabezpečení lepší spolupráce vedoucích složek na místech mimořádných událostí.

Jednání následně pokračovalo na výjezdni poradě ředitele Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy ve Starém Městě pod Sněžníkem, kde Hasičský záchranný sbor prezentoval své postupy na místě mimořádné události a navrhl dílčí změny v řízení sil a prostředků na místě mimořádné události ve vztahu k Policii České republiky. Bylo zde rovněž dohodnuto další jednání vrcholných představitelů složek IZS v rámci hl. m. Prahy, které se mělo konat dne 19. listopadu 2013, kdy se tohoto jednání měli zúčastnit všichni vrcholní představitelé složek IZS v rámci hl. m. Prahy, a zde dohodnout zásadní změny, které by vedly k efektivnější spolupráci na místě mimořádné události v rámci hl. m. Prahy.

Zmíněné jednání se uskutečnilo v daný den a byli zde přítomni:

- za Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy – ředitel, vedoucí Integrovaného operačního střediska Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, vedoucí oddělení krizového řízení
- za Hasičský záchranný sbor hl. m. Prahy – ředitel, náměstek ředitele a vedoucí oddělení krizového řízení
- za Zdravotnickou záchrannou službu hl. m. Prahy – ředitel a náměstek ředitele
- za městskou policii hl. m. Prahy – ředitel

Úvodní slovo při jednání si vzal ředitel pražské policie, který setkání inicioval a rovněž hostil.

Ředitel seznámil s programem jednání, kdy stěžními body byly – projednání problémů mezi složkami IZS z posledního jednání konaného 12. června 2013, námětová cvičení, seznámení s organizační strukturou Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, organizace práce na místě události, vyhodnocení radiokomunikačního spojení.

Následovalo seznámení vedoucího oddělení krizového řízení Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy se strukturou Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, kdy v této části již nastala diskuze, kdy je tato shrnuta následovně tak, jak je

zaznamenána v zápise z jednání, a pro nejlepší přiblížení řešených věcí a momentů, které vedly k zásadním změnám, je následně uvedena v autentickém znění, které bylo schváleno k publikaci po oficiálním předání ze strany kanceláře ředitele Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy zastoupeného kpt. Petrem Martanem.

Plk. Ing. Klegr se dotázal na velení při příjezdu dvou a více hlídek Policie České republiky na místo události.

Plk. Ing. Vratislavský se dotázal na místní příslušnosti v souvislosti s velením na místě události.

Plk. Mgr. Matějček zodpověděl dotazy, vysvětlil způsob předávání velení, poukázal na § 1 vyhlášky MV ČR č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému; což vyvolalo diskuzi zejména na označení osob a velení na místě události

MUDr. Danda – informoval, že u Zdravotnické záchranné služby hl. m. Prahy mají vyčleněny osoby, které používají konkrétní barevné označení pro velitele události

Plk. Mgr. Matějček sdělil, že u Policie České republiky není tak jednoduché vyčlenit osoby, které budou pouze vyjíždět jako velitelé zásahu při tak rozvětvené organizační struktuře a propojenosti mezi útvary Policie České republiky²⁸, zároveň navrhl, že by se mohly zkusit vyčlenit 4 osoby, které by zastávaly funkci inspektora ve výkonu

Plk. Mgr. Vondrášek uvedl, že při takovém množství událostí, s kterými se Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy setkává, by mohly nastat problém v dojezdových časech

MUDr. Danda se dotázal na spolehlivost uzavření místa zásahu (události) jako jsou např. uzávěry při menších dopravních nehodách

Plk. Mgr. Matějček uvedl, že záleží na zkušenostech policisty na místě

Plk. Mgr. Vondrášek informoval, že opětovně řešil na poradě policejního prezidenta problematiku jednotného označení příslušníků Policie České republiky

²⁸ viz příloha č. 2 struktura Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy

při zásahu na místě události. Vyřešení problému jednotného označení policistů předpokládá v druhé polovině roku 2014. Dále informoval o realizaci nákupu ochranných přileb

Plk. Ing. Klegr nabídl zapůjčení 15 až 30 ks ochranných přileb při zásahu. Zároveň se zmínil o typových plánech, které vymezují typové činnosti IZS a o jejich obsáhlosti

Plk. Mgr. Vondrášek navrhl zařadit problematiku typových činností IZS do programu na společné Intenzivní metodické zaměstnání. Zejména jejich aktualizaci a vyznačení prioritních úkonů jednotlivých složek IZS. Informoval o realizaci cvičení příslušníků Policie České republiky v kontaminovaném prostředí a problematice spojené s protichemickými obleky

Dále si vzal slovo plk. Mgr. Matějček, který seznámil zúčastněné o konaných jednáních pracovní skupiny, která byla zřízena v souvislosti s přípravou a realizací projektu využívání společného kanálu IZS 112 v případech společných zásahů složek IZS na místě mimořádné události. Dále informoval o pravidelné zkoušce spojení kanálu 112 mezi složkami IZS, Magistrátem hl. m. Prahy, Městskou policií hl. m. Prahy a Dopravním podnikem hl. m. Prahy. Předložení návrhů společného spojení očekává pracovní skupina od IZS v průběhu příštího jednání. Dále upozornil, že v současné době není možnost využití spojení v celé České republice. Důvodem je malé pokrytí. K věci dále sdělil, že zkušební provoz funguje, ale v současné době chybí konsensus, kdo všechno bude systém MATRA (radiokomunikační systém užívaný v síti Pegas, kterou spravuje Ministerstvo vnitra a užívají ji složky IZS pro společnou komunikaci) používat.

MUDr. Danda informoval o postupné obnově systému MATRA u Zdravotnické záchranné služby

Plk. Mgr. Vondrášek předpokládá využití systému MATRA dle domluvy z prvního jednání složek IZS ze dne 12. června 2013

Plk. Ing. Vratislavský uvedl, že již pět měsíců probíhá zkušební provoz využití systému MATRA u Hasičského záchranného sboru hl. m. Prahy, přesto že se více

využíval analogový systém, přešlo se po přehodnocení od 1. listopadu 2013 na systém MATRA.

Následně si vzal slovo plk. Ing. Klegr jako zástupce Hasičského záchranného sboru hl. m. Prahy, který nabídl pro policisty školení k ochraně bezpečnosti při zásahu

Plk. Mgr. Vondrášek poděkoval za nabídku a požádal o navržení termínů pro Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy. Školení byl probíhalo v budově Kongresová, a to zpravidla 2x ročně.

Plk. Ing. Klegr shrnul návrhy ke zlepšení vzájemné spolupráce složek IZS projednávané na předešlém společné jednání

Plk. Mgr. Vondrášek se stručně vyjádřil k jednotlivým návrhům

Plk. Ing. Vratislavský navrhoval před zahájením provozu v tunelu Blanka uskutečnit společné cvičení složek IZS. Informoval o plánované realizaci cvičení typové činnosti pod názvem Chemický útok v metru.

Plk. Mgr. Vondrášek požádal o podklad, jakou roli ve cvičení bude hrát Policie České republiky.²⁹

Výsledkem jednání byla dohoda v následujících letech provést několik součinnostních cvičení jako je „Chemický útok v metru“, „Blanka“ a další. Při tomto se zaměřit na označení velících policistů a zabezpečit řádné a funkční radiokomunikační spojení. Policie v rámci tohoto dále rozhodla o zřízení funkce velícího policisty na místě mimořádné události. Přesto, že se vrcholným představitelům pražské policie jevílo splnění těchto úkolů jako téměř nereálné, což nejlépe vystihuje obava vedoucího Integrovaného operačního střediska Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, kterou vyjádřil při jednání ze dne 19. listopadu 2013, následující rok, tedy rok 2014 ukázal, že tyto úkoly je možné splnit a rozvoj spolupráce mezi složkami IZS rozvíjet, a tím práci těchto složek zefektivnit.

²⁹ přebírám v autentické znění, jak bylo poskytnuto kanceláří ředitele Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy zastoupené kpt. Petrem Martanem a je zaspáno bez jazykových korektur

5. Vývoj v koordinaci řízení na místě mimořádné události po jednáních v roce 2013

Z jednání vedených v roce 2013 bylo patrné, že Hasičský záchranný sbor učinil velký pokrok v systému řízení, a to zejména od roku 1997, kdy jako hlavní garant převzal úkoly spojené s vytvořením legislativy ohledně IZS a krizového řízení. Tuto legislativu navázal na své dosavadní postupy a zkušenosti, což je patrné zejména v důrazu na velení na místě zásahu, kde v převážných situacích velí zásahu vedoucí složky Hasičského záchranného sboru, jak je uvedeno v katalogu typových činností. Ruku v ruce s tímto se pochopitelně rozvíjel i Hasičský záchranný sbor hl. m. Prahy. Hasičský záchranný sbor hl. m. Prahy tedy po událostech v roce 2013 neměl pocit, že by měl ve své činnosti cokoli měnit, a stal se metodickou a materiální podporou zejména Policie České republiky, která se stále potýkala s nedostatky v řízení a spolupráci na místě mimořádné události.

Danou problematikou velení na místě zásahu se rovněž intenzivně zabývala Zdravotnická záchranná služba hl. m. Prahy, která zřídila funkci Inspektora provozu a materiálně začala podporovat své pracovníky, zejména v otázce ochranných prostředků.

Policie České republiky zřejmě ani při změnách a vývoji po roce 2000, kdy nastala zásadní legislativní změna v otázce IZS a krizového řízení, si plně neuvědomila svou zásadní roli v této otázce. Je třeba zmínit, že došlo ke zřízení krizového managementu, ale otázka řízení na místě mimořádné události samotné nebyla více řešena. A v tomto nebylo výjimkou ani Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy. Na území hl. m. Prahy se vše změnilo právě po události v Divadelní ulici, a po následných jednáních v rámci IZS. Změna však nastala pouze na úrovni Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy. Policejní prezidium, od kterého by se čekala reakce shodná s reakcí zástupců Krajského ředitelství hl. m. Prahy, však nenastala. Policie České republiky tedy zafungovala tak, že problém se vyskytl v hl. m. Praze, a tedy se jedná o problém lokální, a ne o systémové nedostatky.

5.1. Zavedení role tzv. „Velitele policie“ při řešení mimořádných událostí

Po jednáních z roku 2013 si vrcholní představitelé Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy dobře uvědomovali, že práce Policie České republiky na místě mimořádné události není plně neefektivní, mohou nastávat situace, kdy velení případně nezkušeným policistům, kdy následně dochází k nesouladu při převzetí odpovědnosti na místě odpovědným důstojníkem. Navíc mnoho odpovědných důstojníků jsou profesionálové ve svém oboru, avšak s krizovým řízením a velením na místě mimořádné události nemají žádné, nebo jen malé zkušenosti.

Krajským ředitelem bylo proto rozhodnuto, že v rámci Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy bude zřízena funkce určeného policisty, který bude non-stop akceschopný pro nasazení v rámci území hl. m. Prahy při mimořádných událostech.

Bylo však nezbytné, aby tuto funkci vykonával zkušený policista, s vynikající znalostí celého území hl. m. Prahy, a aby jeho služba byla nepřetržitá. Z tohoto důvodu se jevilo jako jediné možné řešení systémově vstoupit do struktury celopražského útvaru. Byly proto vytipovány dva útvary, jejich činnost odpovídá požadovaným potřebám. Jednalo se o Pohotovostní motorizovanou jednotku a Speciální pořádkovou jednotku. Funkce byla nakonec v září roku 2014 svěřena policistům Pohotovostí motorizované jednotky Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy. Jako garantem projektu byl zvolen vedoucí odboru Pohotovostí motorizované jednotky Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy.

Vedoucí odboru Pohotovostí motorizované jednotky Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy vědom si odpovědnosti vytvářené funkce, vydává 1. října 2014 Metodickou příručku č. 1/2014 *k zajištění jednotného postupu určených policistů pohotovostní motorizované jednotky Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy při řízení a koordinaci prvotních činností sil a prostředků Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy na místech mimořádných událostí nebo jiných událostí.*

Již v článku 1 této metodické příručky je patrné, že si v rámci hl. m. Prahy Policie České republiky plně uvědomila své nedostatky, a učinila vše proto, aby je odstranila. V bodě 1 tohoto článku je uvedeno, že „plněním úkolů Velitele policie se v tomto případě rozumí koordinace sil a prostředků krajského ředitelství přímo na místě mimořádné události do příjezdu odpovědné osoby – např. vedoucího výjezdové skupiny Obvodního ředitelství policie Praha I – IV nebo příslušného vedoucího policisty Obvodního ředitelství policie Praha I – IV nebo krajského ředitelství, který převezme na místě mimořádné události odpovědnost za velení“³⁰. Dále se v bodě 2 této Metodické příručky odkazuje na § 20 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, kde jsou zakotveny úkoly Policie České republiky v rámci IZS.

Pro usnadnění komunikace s ostatními složkami IZS bylo rozhodnuto, že určený policista bude mít svůj volací znak, který bude neměnný, a v budoucnu bude vždy patrné, že pod tímto volacím znakem je právě určený policista. Tímto volacím znakem se stal znak „Libela 10“, který je neměnný do dnešní doby.

Aby bylo rovněž dosaženo pokynu krajského ředitele o tom, že určený policista musí být zkušený policista se znalostí celého území hl. m. Prahy, byli pro funkci určeného policisty vybráni vedoucí policisté odboru Pohotovostní motorizované jednotky Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy. Jednalo se o Vedoucí skupin jednotlivých oddělení a vedoucí oddělení. Určeno bylo celkem 37 policistů, jejich seznam byl uveden v příloze Metodické příručky³¹.

Vzhledem k tomu, že bylo nezbytné legislativně upravit fungování takto určených policistů, vydal tehdy již nový krajský ředitel policie hl. m. Prahy dne 22. srpna 2014 Rozkaz č. 90 k zajištění zkušebního provozu řízení a koordinace prvotních činností sil a prostředků Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy na místech mimořádných událostí.

Tento Interní akt tedy zakotvuje pojem „policista určený k řízení sil a prostředků Policie České republiky při mimořádných událostech na území hlavního města Prahy“ (dále jen určený policista), čímž pro ostatní vedoucí složek IZS vzniká

³⁰ Metodická příručka č. 1/2014 č. 1 bod 1

³¹ Metodická příručka č. 1/2014 příloha č. 1

důležitý partner na místě mimořádné události, neboť je vždy určený konkrétní policista, který se bezodkladně (do 15ti minut) dostaví na místo mimořádné události kdekoli na území hl. m. Prahy, a dle potřeby si převezme řízení sil a prostředků Policie České republiky. Zároveň tento rozkaz dává určenému policistovi povinnost označit se červenou vestou s nápisy „POLICIE“ a „VELITEL“, čímž se vyřešil problém nejasného označení vedoucího složky Policie České republiky na místě mimořádné události.

Tímto byl započat zkušební provoz působení určeného policisty v rámci Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy. Před zavedením této funkce předpokládal náměstek ředitele pro vnější službu, že v rámci řízení sil a prostředků na místě mimořádné události na území hl. m. Prahy bude určený policista vyslán přibližně ke třem událostem ročně. V následujících letech se ukázalo, že potřeba nasazení je podstatně vyšší, kdy v roce 2015 byl určený policista vyslán k řízení 103 mimořádných událostí, a v roce 2016 již řídil 244 mimořádných událostí v rámci hl. m. Prahy.³² Na základě těchto čísel se stále více začínalo mluvit o profesionalizaci této funkce, neboť vytíženost určených policistů, kteří jednak měli svou původní náplň práce, a jednak bylo nezbytné provádět potřebná školení a cvičení pro zlepšení a zefektivnění spolupráce s ostatními složkami IZS, byla neúnosná, a nebylo možné dále tento projekt posouvat dál.

Z tohoto důvodu bylo rozhodnuto o změně systematizace odboru Pohotovostní motorizované jednotky Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy a 12 dosavadních určených policistů bylo vyčleněno do profesionálního týmu, který je řízený svým vedoucím pracovníkem, který v současné době má k dispozici metodika pro práci „Velitele policie“.

V současné době je již práce určeného policisty zakotvena v rozkazu ředitele Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy č. 70 ze dne 31. května 2019 k zajištění řízení sil a prostředků Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy na místech mimořádných událostí.

Takto profesionální tým již plně spolupracuje s ostatními složkami IZS, kdy společně řeší postupy a novou techniku tak, aby bylo dosaženo maximálního

³² viz příloha č. 3 Počty mimořádných událostí řešených určenými policisty

souladu. V rámci takto nabytých zkušeností a poznatků a zejména poznatků získaných ze zahraničí, byla pořízena dvě speciální zásahová vozidla Škoda Kodiaq, která mají speciální úpravu pro umístění průlomové techniky, prostředků k označení míst mimořádných událostí, chemické sady pro ochranu policistů při zásahu na mimořádných událostech, které si takovou ochranu vyžadují, zdravotnické vybavení a ochranné balistické prostředky.

Zřízením a následnou profesionalizací určeného policisty bylo dosaženo všech požadavků jednání z roku 2013.

5.2. Rozvoj spolupráce mezi složkami IZS

Již v minulosti bylo snahou všech složek IZS rozvíjet spolupráci. Tento rozvoj měli převážně na starosti krizoví manažeři, kteří připravovali postupy, legislativu, vybírali vybavení a realizovali součinnostní cvičení. Tito manažeři však neměli plný přístup a kontakt s prací na místě, a měli jen omezenou možnost vyzkoušet postupy a technické prostředky, o kterých rozhodovali. Díky tomuto nebyl rozvoj spolupráce dostatečně rychlý, a byl jen málo efektivní. Například výsledky a vyhodnocení součinnostních cvičení se jen výjimečně, a většinou neoficiálně, dostávala k řadovým pracovníkům složek, kteří se účastnili cvičení, takže se tito nemohli poučit ze svých chyb a nemohli zjistit správné postupy, což vychází z tvrzení mnohých mnou dotázaných velitelů a krizových managerů.

Po události v Divadelní ulici a následných jednáních začala fungovat spolupráce mezi složkami IZS v hl. m. Prahy jiným způsobem, avšak tento proces změn byl postupný. Ale již úkoly vzešlé z jednání byly podstatné. Zejména nutnost setkat se osobně na Intenzivním metodickém zaměstnání, kde se začaly probírat postupy jednotlivých složek. Při tomto se zjistilo, že postupy každé složky jsou jiné a mnohdy protichůdné, kdy však nebylo problematické nastavit pravidla, aby se tyto postupy sjednotily. Z tohoto vyvstal požadavek ředitel Zdravotnické záchranné služby, který požádal o upravení spolupráce při zajištění míst dopravních nehod, zejména pak včasný dojezd hlídky Policie České republiky na místo nehody, neboť posádky sanitních vozů jsou často ohrožovány neukázněnými řidiči. Toto bylo úkolem Integrovaného operačního střediska, které na základě uvedeného

podnětu začalo k vážným dopravním nehodám vysílat urgentně hlídky dopravní policie, případně nejbližší hlídky Policie České republiky. Dále byla nastavena spolupráce při ochraně a zajišťování stop, kdy se stává, že Záchranná služba často likviduje zakrvácený a poškozený oděv jako biologický odpad určeného ke zničení, což značně ztěžuje další šetření, neboť tyto věci jsou mnohdy důležité stopy. Rovněž Hasičský záchranný sbor byl požádán o případné zachování stop na požářišti, u dopravních nehod a dalších. Toto vše bylo ze strany dotčených zástupců složek IZS akceptováno a následná nastavená pravidla ihned tyto nedostatky odstranily. Tímto se ukázala osobní setkání jako rozhodná a velmi účinná.

Rovněž bylo dohodnuto provádět součinnostní cvičení, kdy se mělo jednat o „Cvičení BLANKA 2014“, „METRO 2014“, „CEPS 2016“, následovala cvičení „METRO 2018“, „DOPRAVNÍ NEHODA S PŘÍTOMNOSTÍ VYSOCE NAKAŽLIVÉ NEMOCI 2018“.

Při těchto cvičení se ukázal obrovský posun ve spolupráci mezi jednotlivými složkami IZS.

Vše odstartovalo součinnostní cvičení „METRO 2014“, které se konalo dne 22. října 2014 a jednalo se o taktické cvičení složek IZS. Toto cvičení bylo zaměřeno na nově získané poznatky a dohodnuté postupy. Cílem taktického cvičení bylo ověřit přípravy a nasazení složek IZS a provozovatele metra – Dopravního podniku hl. m. Prahy, při provádění záchranných a likvidačních prací bezprostředně po provedeném chemickém útoku v metru a vyhlášení chemického ohrožení. Dále ověřit schopnosti složek IZS provést zásah v souladu s typovou činností složek při společném zásahu „Reakce na chemický útok v metru Soubor typových činností 13/IZS a dalších subjektů podílejících se na provádění záchranných a likvidačních prací v souladu se Souborem typových činností 13/IZS. Taktické cvičení „METRO 2014“ mělo též za cíl ověřit připravenost taktické, operační a strategické úrovně řízení složek IZS a dalších zainteresovaných subjektů.

Z vyhodnocení taktického cvičení vzešlo několik poznatků.³³ Hlavním poznatkem bylo, že se na vytváření cvičení za policii opětovně podíleli pouze krizoví manažeři, kteří měli neúplné představy o tom, jak funguje běžný výkon služby. K tomuto uvedl hodnotitel cvičení následující „Cílem bylo co nejvíce simulovat reálnou situaci, byli na cvičení veleny síly a prostředky, kterými policie v rámci běžného výkonu služby nedisponovala, a ani nebylo možné takové síly a prostředky v rozumném čase zajistit. Zatímco síly a prostředky, které by se zcela jistě na reálném zákroku podílely, nebyly ke cvičení nejprve vůbec přijaty, a následně v průběhu cvičení, kdy se ukázalo, že sil a prostředků je nedostatek, byly povolány k plnění podřadných úkolů, které by jim v reálné situaci nebyly svěřeny.“ Toto bylo tedy velmi výrazně kritizováno v následném vyhodnocení cvičení, které vyhodnotil vedoucí oddělení krizového řízení Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy a informace je čerpána z tohoto vyhodnocení.

V rámci tohoto cvičení poprvé vážněji nasazen a následně hodnocen určený policista. Z cvičení bylo vyhotoveno vyhodnocení, které uvádí „V rámci tohoto cvičení byla procvičena a prověřena funkce „Velitele zásahu za Policii ČR“ na základě rozkazu ředitele KŘP HMP č. 90 ze dne 22. srpna 2014. Pro potřeby taktického cvičení METRO 2014 byl určen do této funkce ppor. Radek Bohuslávka z útvaru PMJ, který ve spolupráci se svým kolegou plnil dané úkoly na velmi dobré úrovni“.³⁴

Toto bylo potvrzeno i z vyhodnocení ostatních složek IZS, kdy převažoval názor, že určením zkušeného policisty, který je řádně označen, a je vždy na příjmu pro potřeby vedoucích ostatních složek IZS, byly odstraněny všechny zásadní problémy, se kterými se vedoucí těchto složek dříve na místech mimořádných událostí setkávali. Rovněž byly řádně a včas předávány informace Operačním střediskům ze strany určeného policisty.

Jako poslední podstatná věc bylo kladně hodnocené využití společného řídicího kanálu 112 IZS na radiostanicích MATRA.

³³ Vyhodnocení cvičení sepsané vedoucím oddělení krizového řízení Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy ze dne 31. října 2014

³⁴ Vyhodnocení cvičení sepsané vedoucím oddělení krizového řízení Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy ze dne 31. října 2014

Problémy, na které cvičení poukázalo, byly v dalších cvičeních postupně odstraňovány, proces byl pozvolný, a to i vzhledem k zmíněné praxi, kdy cvičení organizovali manažeři bez přímého kontaktu s prací v terénu.³⁵

Podstatné problémy se dále ukázaly v průběhu součinnostního cvičení „METRO 2018“, kde byl hlavním problémem předem definovaný úkol každého účastníka cvičení, čímž byla eliminována vlastní iniciativy a aplikace nabytých zkušeností zapojených příslušníků. Přes tyto problémy však již na tomto cvičení byl patrný obrovský pokrok ve spolupráci složek IZS, a rovněž se cvičení účastnili i členové krizových odborů Magistrátu hl. m. Prahy, kteří díky tomu rovněž získávali zkušenosti a mohli si vyzkoušet své úkoly při krizovém řízení na místě událostí.

5.3. Rozvoj spolupráce s krizovým managementem státní správy a samosprávy, a soukromých organizací

V rámci rozvoje spolupráce mezi krizovým managementem se jedná o stěžejní činnost, neboť pro složky IZS jsou důležité prvotní informace o objektech, ve kterých zasahují, o vlastnostech objektů a o věcech v nich se nacházejících, přičemž těmito informacemi disponují právě tyto subjekty. Rovněž je nezbytné spolupráce státní správy a místní a uzemní samosprávy, kdy jejich zástupci zásadním způsobem mohou ovlivnit zvládnutí mimořádné události.

V minulosti bylo vždy s těmito subjekty spolupracováno, avšak v posledních letech je tato spolupráce čím dál více vyžadována a rovněž využívána. Jedná se zejména o přítomnost zástupců dotčených organizací nebo zástupců veřejné správy na místě mimořádné události, přítomnost na součinnostních cvičeních nebo aktivní podílení se na procesu pořizování vybavení pro složky IZS.

Již při povodních v roce 2002 byla zejména spolupráce s Magistrátem hl. m. Prahy a Městskými částmi velmi důležitá. V tuto dobu se poprvé v plné míře uplatnila

³⁵ názor vedoucích pracovníků, se kterými byly vedeny řízené rozhovory

legislativa platná od roku 2001, tedy zákon o IZS a zákon o Krizovém řízení. Bylo patrné, že pravidla jsou nastavena správně, a z této pozice se daná mimořádná událost podařila zvládnout velmi dobře. Různé problémy v technickém vybavení (například netěsnost metra...) není možné považovat za nezvládnutí situace z pozice spolupráce mezi krizovým managementem a složkami IZS.

Spolupráce se tedy rozvíjela a do soustavy spoluprací stále více pronikaly i důležité soukromé instituce. V rámci hl. m. Prahy jsou nejvýznamnějšími subjekty zejména ty, které při vzniku mimořádné události v jejich objektu, mohou ohrozit život a zdraví většího počtu osob, majetku, nebo životního prostředí, nebo ohrozit kritickou infrastrukturu.

Takovými objekty jsou zejména provozy ČEPS, FLAGA, LINDE, případně radiologie Nemocnice Na Homolce, nebo výukový reaktor ČVUT, a to vzhledem k předmětu svého podnikání.³⁶

Zejména s provozy ČEPS, FLAGA a LINDE, jsou složky IZS v permanentním kontaktu, a podílí se na vytváření potřebné dokumentace důležité ke zvládnutí mimořádné události, případně i na vybavení, nebo zabezpečení objektů. Nejmarkantnější je situace ohledně provozu stanice ČEPS, kde bylo na základě spolupráce se složkami IZS a provedených kontrolách a cvičení, zjištěno, že ač se jedná o velmi důležitou součást kritické infrastruktury³⁷, která je schopná ohrozit dodávky elektrické energie pro celou střední Evropu, je tento objekt prakticky nechráněný. Toto bylo patrné při součinnostním cvičení ze dne 28. listopadu roku 2016. V rámci tohoto cvičení došlo k simulaci přepadení tzv. „velínu“, kde byli tamní pracovníci vzati jako rukojmí. Při tomto cvičení se ukázal neuspokojivý stav zabezpečení objektu, kdy v první řadě kolem objektu neexistoval souvislý plot a přístup až k samotnému „velínu“ byl v podstatě bez ostrahy a volně přístupný. Po provedeném cvičení došlo k přebudování celého objektu, kdy byly postavené nové ploty s elektronickým zabezpečením, byly vytvořené bezpečnostní vstupy, objekt byl rozdělen na sektory a byla zesílena ostraha objektu. Došlo též ke spolupráci

³⁶ Spolupráce plyne ze smluvních dohod a zařazení provozů do seznamu kritické infrastruktury

³⁷ Uvedeno v nařízení vlády č. 432/2010 Sb. o kritériích pro určení prvku kritické infrastruktury

s Policií České republiky, kdy byly financovány mnohé projekty na podporu bezpečnosti nejen objektu ČEPS, ale celé metropole.

Co se týče společností FLAGA a LINDE, s nimi proběhla mnohá drobná cvičení a rovněž došlo k posunu k zajištění lepší bezpečnosti objektů.³⁸

Veškerý vrcholný management podniků plně a aktivně spolupracuje se složkami IZS.

Ze strany státních institucí a zejména Magistrátu hl. m. Prahy a městských částí dochází k rozvoji spolupráce, kdy je toto zejména patrné při vzniklých mimořádných událostech, které se na území hl. m. Prahy staly. Jedná se zejména o rozsáhlé požáry (Veletržní palác z roku 1974, tržnice Sapa z roku 2008, haly Hostivař z roku 2018, požár hotelu v Náplavní ulici z roku 2018...), výbuchy a jiné události (výbuch v Divadelní ulici z roku 2013, pád Tojské lávky z roku 2017). U všech těchto situací se aktivně podíleli na zvládnutí mimořádné situace zástupci státní správy. Vzhledem k tomu, že tato spolupráce je pro složky IZS nepostradatelná, neboť poskytnuté vybavení, technika, případně následná péče o osoby, je nezbytná, vešli vrcholní představitelé složek IZS v užší kontakt s krizovými managery radnic.

Na základě zmíněné spolupráce bylo vytvořeno mnoho projektů, jež byly ve většině případů realizovány. Jedná se například o zakoupení techniky pro Hasičský záchranný sbor, kdy se jedná zejména o komunikační techniku, ale i o techniku pro odstranění sutin. Dále pro Zdravotnickou záchrannou službu, kdy zřizovatel hl. m. Praha pořídil pro zvládnutí mimořádných událostí několik speciálních vozidel jako jsou velkokapacitní vozidla „Atego“ a „Fenix“, případně kamion se zázemím „Golem“. Rovněž vybavení Inspektora Zdravotnické záchranné služby bylo značně rozšířeno, aby byl vždy připraven poskytnout dále nezbytné vybavení složkám IZS. V neposlední řadě došlo ze strany Magistrátu hl. m. Prahy k financování dvou speciálních zásahových vozidel Pohotovostní motorizované jednotky Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy pro potřeby

³⁸ cvičení z roku 2017 a 2018, smluvní dohody o vzájemné spolupráci mezi Ředitelstvím HZS hl. m. Prahy a dotčenými subjekty

„Velitele policie“³⁹ a rovněž štábní vozidlo Speciální pořádkové jednotky, které obsahuje zázemí a monitorovací a měřicí technologie.

Dále je výsledkem spolupráce mezi složkami IZS a krizovým managementem hl. m. Prahy například poskytnutí prostor veřejných budov pro cvičení, což opět rozvíjí kooperaci mezi složkami IZS a krizovým managementem hl. m. Prahy.

Veškeré zmíněné subjekty se ve značné míře podílejí na spolupráci se složkami IZS a vynakládají značné výdaje ze svého rozpočtu na zlepšení svého zabezpečení, čímž se značně snižuje pravděpodobnost zásahu složek IZS v souvislosti s jejich provozem.

5.4. Policie České republiky jako spojující článek základních složek IZS

Z provedených řízených rozhovorů bylo zjištěno, že během spolupráce složek IZS od roku 2013, a zejména od roku 2019, kdy vznikl profesionalizovaný tým „Velitelů policie“, došlo ke shodě všech základních složek IZS na vnímání Policie České republiky, jako spojujícího článku mezi těmito složkami. Policie České republiky je přítomna při všech mimořádných událostech, a to proto, že veškeré mimořádné události je nezbytné zabezpečovat v rámci uzávěr vnějších perimetrů, a následně tuto událost vyšetřovat. Z těchto důvodů je nezbytné, aby byl od počátku na místě určený policista, plnící svěřené úkoly, a již během prvotního řešení události vytváří podmínky pro její následné šetření.

Tedy je nezbytné, aby Policie České republiky byla přítomna při každé mimořádné události. Přičemž bylo zjištěno, že technické prostředky, lidská síla, specializované obory a další, kterými Policie České republiky disponuje, jsou velmi efektivní při řešení mimořádných událostí.

³⁹ LOUČKA Ondřej, ŠIMEK Jiří, BABICKÝ Vladislav, LIBELA 10, rok první. První vydání. Prahy, 2020, článek Kodíaq – Škoda Péjaq

Zároveň bylo zjištěno, že v případě situací, které náleží do kompetence Hasičského záchranného sboru, se mohou vyskytnout okolnosti, kdy situaci musí řešit pouze policisté. Jedná se zejména o činnost aktivního útočnicka na místě mimořádné události, kdy například pachatel založí požár budovy, a zde se zabarikádjuje, kdy následně stále aktivně působí násilí. V takových případech nikdy nemůže provádět Hasičský záchranný sbor svou práci, a tuto jeho práci přebírá Policie České republiky. Z tohoto důvodu došlo již k několika školením, kdy policisté Pohotovostní motorizované jednotky prošli výcvikem práce s technikou Hasičského záchranného sboru. Jedná se o výcvik s dýchací technikou, výškovou technikou, výcvik v zakouřeném prostředí, výcvik ve výškách na cvičné věži a výcvik záchrany tonoucího v rozbouřené vodě.

Rovněž Zdravotnická záchranná služba poskytla školení policistům, neboť v případě osob ohrožených na životě, kdy v jejich blízkosti se může nacházet útočnick, není možná bezpečná práce záchranářů. Jednalo se o několikadenní kurzy přednemocniční péče, školení instruktorů Pohotovostní motorizované jednotky Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, ukázka a seznámení se s vybavením sanitních vozidel, vozidla Inspektora a v neposlední řadě procházejí od roku 2019 vybraní policisté stážemi u Zdravotnické záchranné služby hl. m. Prahy.

5.5. Současný stav spolupráce složek IZS a Krizového managementu

V současné době je spolupráce složek IZS a Krizového managementu na velmi vysoké a profesionální úrovni. Největším vývojem v otázce IZS prošlo zejména v letech 2019 až 2022 Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy, které profesionalizací týmu „Velitele policie“ a jeho aktivním přístupem ke komunikaci a prohlubování spolupráce, a zároveň získáním nových technologií a prostředků, učinil značný díl zlepšení. Jedná se zejména o přístup k označení určeného policisty, jeho práce a zkušenosti na místě mimořádné události, a zároveň rozvoj spolupráce s krizovým managementem Magistrátu hl. m. Prahy a dalších městských částí. Při tomto v současné době využívá velmi moderní vozidla

vybavená nejmodernější technologií. Zároveň rozvoj komunikačních technologií a systémů je na velmi vysoké úrovni. Rovněž nová školení z posledních třech let, která v současné době stále probíhají jsou vnímány jako velmi zásadní. K tomuto přispěl převážně současný vedoucí týmu „Velitelů policie“ a bývalý vedoucí tohoto týmu. V následné době je v plánu pořízení dalšího specifického vybavení, zejména techniky pro nenásilný vstup do objektů a nových zásahových vozidel pro potřeby týmu „Velitelů policie“. Dále vzhledem k novému personálnímu obsazení výcvikového střediska Zdravotnické záchranné služby hl. m. Prahy, je očekávána užší spolupráce ve výcviku policistů ve zdravotnické přípravě.

Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy rovněž úzce spolupracuje s oddělením krizového řízení Policejního prezidia, které koordinuje případné legislativní změny a rozvíjí spolupráci v rámci celé České republiky. Ve dnech 15. a 16. září 2021 proběhl workshop „Velitele policie“, kterého se zúčastnilo dalších pět krajských ředitelství policie a to Jihomoravské, Vysočina, Středočeské, Jihočeské a Moravskoslezské. Zároveň se tohoto setkání zúčastnil první náměstek policejního prezidenta, ředitel Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, ředitel Integrovaného operačního střediska policejního prezidia a ředitel ochranné služby. V plánu je realizace dalšího workshopu pro zbylá krajská ředitelství, kdy zaměření tohoto workshopu by mělo zohlednit potřeby jednotlivých krajských ředitelství. V návaznosti na uskutečněný workshop mají i ostatní příslušníci krajských ředitelství zájem zúčastnit se stáží u Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy a načerpat potřebné znalosti a zkušenosti. Tedy tento projekt získal značné renomé, a to z důvodu vysoké profesionality převážně ve spolupráci s ostatními složkami IZS. K tomuto se vyjádřil v časopise Policista 2/2022 vedoucí „Velitelů policie“ „Jsme si plně vědomi, že každý kraj funguje ve specifických podmínkách. Jsme ale připraveni předat kolegům napříč republikou svoje zkušenosti, a je na nich, aby si je přizpůsobili vlastním potřebám. Myslím si totiž, že projekt je plně životaschopný a má v řadách PČR svoje opodstatnění“⁴⁰. Tento o současné spolupráci hovoří tak, že v rámci hl. m. Prahy je na velmi vysoké úrovni. Je však třeba se neustále posouvat, a to jak v otázce vybavení a techniky, tak zejména

⁴⁰ Policista 2/2022. časopis. První vydání. Praha, Ministerstvo vnitra, 2022, článek Úspěšný projekt

v otázce výcviku a školení. Toto se ukázalo v posledních letech jako jedna z podstatných činností, které na místě mimořádných událostí rozhodují o jejich úspěšném zvládnutí.

Zdravotnická záchranná služba prošla od roku 2011⁴¹ značným vývojem, kdy zejména spolupráce s Policií České republiky v letech 2019 až 2022 umožnila soulad v práci těchto složek. V současné době je téměř každý policista Pohotovostní motorizované jednotky Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy vyškolen tak, že je schopen poskytnout přednemocniční péči, a umí používat všechny dostupné prostředky, kterými jsou vybaveny jak vozy Rychlé zdravotnické pomoci, tak vůz Inspektora. Zároveň je současný ředitel Zdravotnické záchranné služby v úzkém kontaktu s vedoucím „Velitelů policie“ a společně řeší balistické ochranné prostředky pro zdravotnickou záchrannou službu. Výsledkem tohoto je, že v současné době jsou batohy zdravotníků vybaveny neprůstřelnou vložkou, která je schopna zastavit veškeré střelivo z krátkých zbraní, a rovněž je každý člen posádky zdravotnické služby vybaven neprůstřelnou vestou pro případ zásahu, ve kterém figuruje jakákoli zbraň. V nejbližší době plánuje Zdravotnická záchranná služba pořídit obrněné vozidlo pro evakuaci postižených osob z nebezpečných prostor. V tomto ohledu je od prosince roku 2021 v kontaktu s Armádou České republiky. Dále je v plánu posílení balistické ochrany jednotlivých zdravotníků zejména nákupem balistických přileb, neboť v současné době jí disponují pouze Inspektoři Zdravotnické záchranné služby. Ke spolupráci mezi složkami IZS se v řízených rozhovorech vyjádřili rovněž Inspektoři Zdravotnické záchranné služby. Jak vyplynulo z řízených rozhovorů s těmito pracovníky, shodli se na tom, že od roku 2019 je nejviditelnější pokrok ze strany Policie České republiky, a to zejména od týmu „Velitelů policie“, kteří fungují jako významný spojující článek, mezi základními složkami IZS. Jde zejména o vytváření setkání zástupců složek IZS a krizového managementu. Zároveň se ukázalo, že policie má výjimečný materiální potenciál a potenciál v lidské síle, který díky tomu, že jsou policisté vždy v terénu, a ze strany právě „Velitelů policie“ dochází k iniciativě tyto policisty školit ve fungování ostatních složek IZS, usnadňují tím značně práci ostatních složek IZS.

⁴¹ Zákon č. 374/2011 Sb., Zákon o zdravotnické záchranné službě, ve znění pozdějších předpisů

Aby byly výjezdové skupiny Zdravotnické záchranné služby při mimořádných událostech opravdu akceschopné, je potřeba aby byly vybaveny odpovídajícími prostředky. Proto mají lékaři a zdravotničtí záchranáři, po zkušenostech z cvičení, a po konzultacích s ostatními složkami IZS v současné době k dispozici:

- prostředky na třídění postižených osob, tj. pásky a karty, které určí pořadí ošetření na místě a prioritu transportu do zdravotnického zařízení,
- ochranné prostředky používané výjezdovými skupinami v případě biologického ohrožení,
- atlas operativních karet, který byl vytvořen pro účel rychlé orientace ve vytipovaných místech s možností velkého výskytu osob,
- reflexní vesty a cedule označující shromaždiště raněných a odsun sloužící ke snadnější orientaci mezi zaměstnanci a k vytyčení jednotlivých pracovišť v místě MU s HPO,
- modul Golem, který slouží jako mobilní informační středisko, štábní pracoviště, shromaždiště raněných a zázemí personálu ZZS,
- modul Atego – tedy velkokapacitní sanitní vůz v režimu rychlé zdravotnické pomoci na terénním podvozku s nadstandardním vybavením kyslíkem a možností více míst pro pacienty,
- speciální OOPP – balistické vesty, ochranné helmy, brýle, neprůřezné rukavice, detektory CO,
- radiostanice PEGAS,
- materiálně technické prostředky – vytápěné a klimatizované stany, materiállové kufry, osvětlovací soupravy,
- kontrolní listy postupů u specifických událostí,
- ochranné masky,
- personální zálohy organizace.

Od roku 2013 se Hasičský záchranný sbor ve svých činnostech a nových postupech posunul nejméně ze všech tří základních složek IZS. Jeho vrcholní představitelé jsou si této situace vědomi. Zaměřili se však na to, že ostatní složky plní na místě mimořádné události značné úkoly, a proto se snaží tomuto přiblížit. Nové pořádky u Hasičského záchranného sboru nejsou v souladu se současným

vývojem Zdravotnické záchranné služby, neboť Hasičský záchranný sbor hl. m. Prahy usiluje o získání hasičských sanitních vozů pro funkci First responderů (což je vize celorepubliková) a rovněž Velitel směny pražských hasičů momentálně disponuje měřičem CO v krvi postiženého, kterým je vybaven za složku Zdravotnické záchranné služby pouze Inspektor. Zdravotnická záchranná služba považuje toto zařízení za zdravotnický přístroj a jeho použití jako zdravotnický úkon, ke kterému však Hasičský záchranný sbor hl. m. Prahy není oprávněn.

Hasičský záchranný sbor v současné době požádal Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy o proškolení všech pražských hasičů v sebeobraně, kdy tento úkol připadne na instruktory Pohotovostní motorizované jednotky Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy. K dané problematice bylo v rámci řízeného rozhovoru hovořeno s velitelem směny Hasičského záchranného sboru hl. m. Prahy por. Jiřím Čmakalem, který je současně velitelem USAR týmu České republiky. Por. Čmakal v rámci tohoto rozhovoru uvedl, že si je vědom toho, že se Hasičský záchranný sbor hl. m. Prahy v posledních letech příliš neposunul v otázce řízení na místech mimořádné události, řekl však jednu podstatnou věc, se kterou nelze než souhlasit, a to „udělali jsme pro spolupráci víc, než kdokoliv jiný, protože jsme iniciovali vytvoření „Velitele policie“, což byla v posledních letech nejlepší věc, co jsme všichni mohli udělat“. Tímto por. Čmakal naráží na iniciování jednání po výbuchu v Divadelní ulici, a následné vytvoření týmu „Velitele policie“. Po vzoru Inspektorů a „Velitelů policie“ i velitelé směn Hasičského záchranného sboru hl. m. Prahy přistoupili k zařazení specifické červené vesty do svého vybavení, čímž se plně odlišili od běžných červených vest, které do současné doby nosí i běžní hasiči při své práci. Tím je vedoucí složky Hasičského záchranného sboru odlišen a jasně viditelný na místě mimořádné události.

Z analýzy řízených rozhovorů oslovených zástupců IZS vyplynulo, že jako aktuální problém je v současné době vnímána napjatá situace mezi Zdravotnickou záchrannou službou hl. m. Prahy a Hasičským záchranným sborem hl. m. Prahy. Tato situace byla jednou z problematik, které byly předmětem schůzky svolené týmem „Velitelů policie“ na únoru 2022, které se zúčastnili všichni Velitelé směn, Inspektoři a „Velitelé policie“.

Na této schůzce si vzal hlavní slovo zástupce vedoucího odboru Pohotovostní motorizované jednotky a vedoucí „Velitelů policie“, který seznámil s momentálním problémem, který vzešel z posledních prověřovacích cvičení (zejména MUZEUM 2021). Policie České republiky zvládá problematiku aktivního střelce v rámci základních úkolů velmi dobře, avšak nastává problém s následným transportem zraněných osob. Tento dlouhodobý problém je nezbytné řešit, protože v případě reálné situace dojde tímto nedostatkem k úmrtí osob. K tomuto představili Inspektoři Zdravotnické záchranné služby vybavení jejich vozidla, kdy představili umístění několika transportních sítí. Tyto sítě se však v minulosti ukázaly jako nedostatečné, neboť způsobují zranění záchráncům při transportu (zařezávají se do rukou). Krizový manager Zdravotnické záchranné služby představil nový koncept Červeného kříže, který v současné době, kdy probíhá válka na Ukrajině, vyžadoval shodné transportní prostředky pro užití ve válečném konfliktu. Jedná se o jednorázové transportní plachty, které vynikají skladností (lze je umístit do kapsy v oděvu). Tento prostředek bude v následujících dnech podroben testování. Dále byl se zástupci Zdravotnické záchranné služby konzultován zdravotnický batoh nově používaný příslušníky Pohotovostní motorizované jednotky Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy. Tento byl kladně hodnocen, a pouze došlo ze strany Zdravotnické záchranné služby k požadavku na drobné doplnění zdravotnického vybavení. Následovalo oslovení Hasičského záchranného sboru, kdy se v minulosti objevilo několik problémů ohledně komunikace s posádkami hasičských vozidel přijíždějících na místo události. Příklad byl kladen na událost hořícího vozidla na ul. Kbelská, v Praze, kde při takové události dojde k zastavení provozu, a je potřeba, aby vozidla IZS na místo události využily jízdu v protisměru, který je uzavřený. Při tomto je jediná možná cesta informovat Operační a informační středisko Hasičského záchranného sboru a požádat o předání těchto informací posádce vozidla. Toto je však z praxe neúčinné. Byl vznesen dotaz, proč hasiči ve vozidlech nepoužívají radiostanice MATRA, přestože jsou jimi vybaveni. Stejný koncept je používán u Zdravotnické záchranné služby hl. m. Prahy, kdy každé vozidlo je označeno kódem KQ a následuje dvou nebo třímístný kód. Tímto je možné se spojit přímo s posádkou ve vozidle. Sdělení Hasičského záchranného sboru je takové, že toto bude předmětem dalších školení. Případně bude dostačující stálé spojení na přímém kanále, který používají velitelé složek IZS v hl.

m. Praze. Dalším podstatným tématem byl dotaz Hasičského záchranného sboru, kdy se Velitelé směn dotazovali na možnost cvičení s pyrotechnickou službou. Hasiči momentálně řeší, co se stane, když při práci pyrotechnika v kompletním oděvu dojde k výbuchu. Jakým způsobem má Hasičský záchranný sbor postupovat, případně jak se pyrotechnikovi tento oděv dá sundat. Zdravotnická záchranná služba se k tomuto tématu přidala, kdy je pro ně nezbytné při následnou péči o zraněného zejména odstranit oděv, což u pyrotechnika není jednoduchá záležitost. Zdravotnická záchranná služba dále požádala o shodné cvičení i s Hasičským záchranným sborem, neboť ani u řadových hasičů v zásahovém kompletu, neumí zdravotníci tento oděv sundat, a neví jaké zvláštnosti nebo postupy při tomto přijmout. Bylo proto dohodnuto, že v rámci tohoto tématu dojde v nejbližší době k podrobnému školení a cvičení. Pro potřeby Policie České republiky byl specialistkou na chemii v rámci Hasičského záchranného sboru hl. m. Prahy představen systém filtrace na osobní masky, které používají policisté. Jedná se o reakci na události v poslední době, kdy policisté zasahují před příjezdem Hasičského záchranného sboru v zakouřených objektech. Při tomto policisté používají právě tyto osobní masky. Po základní prezentaci byly doporučeny základní postupy pro policisty, které budou předány formou pravidelných výcviků všem policistům. Zdravotnická záchranná služba představila nového vedoucího školícího střediska, který nabídl rozvoj spolupráce formou rozsáhlých a pravidelných školení pro jednotlivé příslušníky IZS. Dále obnovil od 1.3.2022 stáže u Zdravotnické záchranné služby hl. m. Prahy pro pražské policisty.

V rámci spolupráce s krizovým managementem došlo k rozšíření komunikace s předmětnými soukromými subjekty, a s nimi byla naplánována součinnostní cvičení a další rozvoj spolupráce.

S Magistrátem hl. m. Prahy došlo k největšímu posunu zejména v oblasti komunikace, kdy Magistrát hl. m. Prahy umožnil určeným policistům plný přístup do online aplikace IKOS, kdy v rámci tohoto mají policisté plný přístup k městskému kamerovému systému, a jsou zde informováni o všech mimořádných událostech v rámci hl. m. Prahy, významných uzávěrah v dopravě, výpadkům základních služeb a výstrahy před extrémními vlivy počasí. Dále došlo k rozšíření

spolupráce s Krizovým operačním střediskem hl. m. Prahy, kdy mají policisté přímé spojení na pracovníka tohoto operačního střediska a jeho cestou jsou schopni řešit potřené úkoly. Ke spolupráci v oblasti krizového řízení a spolupráce s Integrovaným záchranným systémem se v řízeném rozhovoru vyjádřil Radek Duda, člen krizového managementu Magistrátu hl. m. Prahy. Tento uvedl: „Rozvoj spolupráce se zejména s Policií České republiky v posledních letech výrazně změnil, jsme v kontaktu přímo s lidmi, kteří pracují přímo na místech událostí a jsou to oni, s kterými se na takových místech setkáváme. Jejich potřeby jsou viditelně jiné, než jak o nich mluví vrcholní manažeři jejich organizací. Je pro nás velmi důležité podporovat právě tyto lidi, kteří zachraňují životy a majetek, a kteří nás chrání. Chtěli bychom tuto spolupráci podporovat i nadále. To však neznamená, že jsme upustili od spolupráce s vrcholným managementem složek IZS, ta je pro nás i nadále stěžejní. V současné době připravujeme několik součinnostních cvičení a připravujeme řadu projektů, které by měly pomoc složkám IZS na místech mimořádných událostí. Jedná se o projekty, se kterými přišly sami tyto složky.“

Důležitá je rovněž spolupráce s jednotlivými radnicemi městských částí, zejména tedy s odbory krizového řízení. K dané spolupráci byl vytěžen pracovník odboru krizového řízení Prahy 4 Stanislav Pantůček, který uvedl „zejména spolupráce s Veliteli policie je pro nás inspirativní, účastním se jako pozorovatel závěrečné zkoušky stážistů, kteří jsou u „Velitelů policie“. Je zde vidět obrovský posun a vnímání problematiky. Společně s Veliteli, a zejména s jejich metodikem Jirkou Šimkem jsem i v kontaktu s Inspektory od záchrany, a taky s veliteli od hasičů. Často se účastním společně s Radkem Dudou z Magistrátu, IMZů a setkání velitelů IZS, které jsou velmi prospěšné pro zhodnocení dosavadní spolupráce a vývoje nových postupů. My sami jsme si vzali ponaučení z těchto setkání. Jako příklad si vzpomínám na problematiku označení pracovníka krizového řízení na místě mimořádné události, kdy jsme se rozhodli pořídit oranžovou vestu s nápisem Krizový pracovník. Tato vesta se nám velmi osvědčila. Ve spolupráci máme zájem dále pokračovat a rozvíjet jí. Když se sám podívám na to, jak je to se spoluprací mezi složkami IZS, tak jsem sám překvapený, na jaké je spolupráce profesionální a zároveň lidské úrovni. Ti velitelé jsou v podstatě kamarádi a je vidět, jak tohle

strašně pomáhá. Sám jsem rád, že můžu vidět, jací profici se starají o naši bezpečnost“.

ZÁVĚR

Práce složek IZS je velmi důležitá a odpovědná práce. Závisí na ní životy a zdraví lidí, ochrana majetku a životního prostředí. Při této činnosti mají všechny tři základní složky IZS své specifické činnosti, které zvládají jen ony, a pro hladké zvládnutí mimořádné události je nezbytné, aby spolu tyto složky plně spolupracovaly. V rámci hl. m. Prahy to ne vždy bylo bezproblémové, dá se říct, že v minulosti byla spolupráce značně problematické. Důležitým aspektem byla snaha Hasičského záchranného sboru zlepšit tuto situaci po povodních v roce 1997, kdy přišli s velmi kvalitní právní úpravou a zavedením postupů, které ujednotily postupy všech složek IZS. Bohužel se této koncepci jen minimálně zúčastnili zástupci Policie České republiky napříč celým územím státu. Tyto nedostatky se projeví v rámci hl. m. Prahy právě při výbuchu v Divadelní ulici, kde si hlavně Hasičský záchranný sbor hl. m. Prahy plně uvědomil, že je nezbytné provést systémovou změnu v otázce zvládnutí mimořádné události. Proto inicioval jednání se zástupci Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy a Zdravotnické záchranné služby hl. m. Prahy. Při těchto jednáních si i zástupci Policie uvědomili, že je potřeba s tímto problémem něco dělat. Toto vedlo ke zřízení profesionálního týmu „Velitelů policie“. Jedná se o zkušené policisty, kteří na sobě začali pracovat ohledně krizového řízení a zaměřili se plně na spolupráci s ostatními veliteli složek IZS. Toto vedlo k tomu, že v současné době se všichni velitelé složek IZS znají osobně, mají plné znalosti o práci ostatních velitelů, znají jejich techniku, možnosti a oprávnění. Za poslední dobu tedy největší vývoj v řízení sil a prostředků na místě mimořádné události prodělala Policie České republiky, kdy se v posledních třech letech stali stmelujícím prvkem mezi složkami IZS. Spolupráce mezi jednotlivými složkami je hodnocena na vysoké úrovni a stává se příkladnou pro zbytek Kraje v rámci České republiky. Následující roky v rámci hl. m. Prahy budou plně v režii rozvoje spolupráce a zkoušce dosud nastavených postupů. Díky rozvoji spolupráce a partnerství složek IZS na území hl. m. Prahy lze říct, že Pražané mohou být hrdí na současný stav a připravenost složek IZS. V tomto sločkám IZS výrazným způsobem pomáhá Krizový management hl. m. Prahy a jednotlivých městských částí.

Seznam literatury

Kolektiv autorů. Modul-G; integrovaný záchranný systém a požární ochrana. První vydání. Praha: Ministerstvo vnitra, 2020. ISBN 978-80-7616-071-2

KROUPA Miroslav, ŘÍHA Milan. Integrovaný záchranný systém. Čtvrté vydání. Praha: Armex Publishing. s.r.o., 2019. ISBN 978-80-87451-01-4

Skalská, K., Hanuška, Z., Dubský, Modul-I Integrovaný záchranný systém a požární ochrana, GŘ HZS ČR, 2010. Online (2.3.2021): <https://ceses.cuni.cz/CESES-70-version1-IZS.pdf>

SMETANA Marek. Integrovaný záchranný systém a jeho složky. První vydání. Ostrava: Ostravská univerzita, 2007. ISBN 978-80-7368-337-5

Uhýrková, R., Bílková, A., Vybrané kapitoly z předmětu Záchranářství a medicína katastrof. Zdravotní škola Zlín, 2916. Online (3.3.2021): <https://publi.cz/books/370/Impresum.html>

VILÁŠEK Josef, FIALA Miloš, VONDRÁŠEK David. Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století. První vydání. Praha: Nakladatelství Karolinum, 2014. ISBN 978-80-246-2477-8

LOUČKA Ondřej, ŠIMEK Jiří, BABICKÝ Vladislav, LIBELA 10, rok první. První vydání. Prahy, 2020

LOUČKA Ondřej, ŠIMEK Jiří, BABICKÝ Vladislav, MATUŠÍK Zdeněk. LIBELA 10, rok druhý. První vydání. Praha: Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy, 2021

Policista 2/2022. časopis. První vydání. Praha, Ministerstvo vnitra, 2022

Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Zákona č. 239/2000 Sb., Zákon o Integrovaném záchranném systému, ve znění pozdějších předpisů

Zákona č. 240/2000 S., Zákon o krizovém řízení, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru, ve znění pozdějších předpisů, Praha

Zákon č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě, ve znění pozdějších předpisů, Praha 2011

Uvedeno v nařízení vlády č. 432/2010 Sb. o kritériích pro určení prvku kritické infrastruktury

Vyhláška ministerstva vnitra č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému

ZPPP č. 30/2009 Sb., o plnění úkolů v trestním řízení, Praha 2009

ZPPP 103/2013 Sb., o plnění některých úkolů policejních orgánů Policie České republiky v trestním řízení, Praha 2013

ZPPP č. 180/2012 Sb. o základních úkolech služby pořádkové policie. Praha 2012

RŘKŘP č. 70/2019, k zajištění řízení sil a prostředků KRP hl. m. Prahy na místě mimořádné události. Praha 2019

Metodická příručka č. 1/2014, k zajištění jednotného postupu určených policistů pohotovostní motorizované jednotky KŘP hl. m. Prahy při řízení a koordinaci prvotních činností sil a prostředků KŘP hl. m. Prahy na místech mimořádné události. Praha 2014

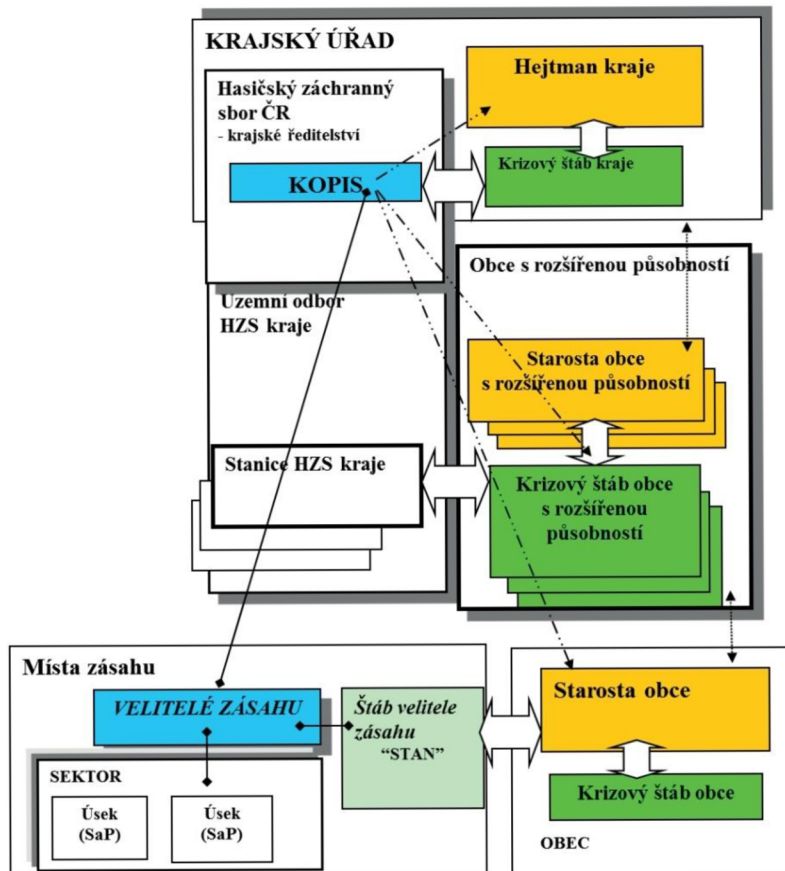
Vyhodnocení cvičení sepsané vedoucím oddělení krizového řízení Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy ze dne 31. října 2014

<https://www.zzshmp.cz/o-zzs-hmp/soucasnost-zzs-hmp/>

Přílohy

příloha č. 1

Schéma řízení na úrovni kraje



příloha č. 2

Struktura Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy

- **Ředitel krajského ředitelství**
 - **Ředitel kanceláře ředitele KŘ**
 - **Kancelář ředitele kr. ředitelství**
 - Odbor mezinárodních vztahů
 - Analyticko právní oddělení
 - Oddělení tisku
 - Oddělení prevence
 - Oddělení krizového řízení
 - Oddělení ochrany utajovaných informací a spisové služby
 - Oddělení správy a kontroly osobních údajů
 - Oddělení ostražky objektů
 - **Náměstek ředitele KŘ pro Službu kriminální policie a vyšetřování**
 - Odbor obecné kriminality
 - Odbor hospodářské kriminality
 - Odbor analytiky a kybernetické kriminality
 - Odbor kriminalistické techniky a expertiz
 - Odbor operativní dokumentace
 - Odbor technické ochrany
 - Odbor extremismu a terorismu
 - Oddělení statistiky
 - **Náměstek ředitele KŘ pro vnější službu**
 - Integrované operační středisko
 - Odbor služby dopravní policie
 - Odbor služby pořádkové policie
 - Odbor cizinecké policie
 - Odbor služby pro zbraně a bezpečnostní materiál
 - Pohotovostní motorizovaná jednotka
 - Speciální pořádková jednotka
 - Zásahová jednotka
 - **Náměstek ředitele KŘ pro ekonomiku**
 - Ekonomický odbor
 - Odbor infomačních a komunikačních technologií
 - Odbor rozpočtu a účetnictví
 - Odbor specializovaných činností
 - Odbor správy majetku
 - Odbor správy nemovitého majetk
 - Odbor veřejných zakázek
 - **Interní auditor**
 - **Odbor vnitřní kontroly**
 - **Odbor personální**
 - **Školní policejní středisko**
 - **Obvodní ředitelství Praha I**
 - **Obvodní ředitelství Praha II**
 - **Obvodní ředitelství Praha III**
 - **Obvodní ředitelství Praha IV**

Příloha č. 3

Počty mimořádných událostí řešených určenými policisty

typ MU/roky	2015	2016	2017	2018	2019	2020	celkem
Požáry	35	63	51	57	72	94	372
NVS + nález munice	38	83	71	50	56	58	356
Pátrací akce	6	13	20	8	25	42	114
Ostatní	11	46	22	20	29	21	149
Dopravní nehody	2	9	8	6	17	19	61
Nebezpečný pachatel (zbraň)	3	5	4	7	10	17	46
Únik plynu a nebezpečných látek	1	10	2	8	12	11	44
DUS						10	10
Covid-19						9	9
Sebevraždy	3	5	4	8	20	6	46
Nehody vlakové						4	4
Shromáždění a demonstrace	1	5	3	5	1	3	18
Vraždy					9	3	12
Barikádové situace	2	3	2	4	3	1	15
Nebezpečné zásilky	1	2	3	4	5		15
Celkem	103	244	190	177	259	298	1271